

LA ROCA DE XEIX

Núms. 21-22. Desembre 2000

Presentació, per Josep Azuara

Pròleg, per Lluís Millet

L'ideari musical de Lluís Millet, per Francesc Cortès

Fitxa tècnica: Maqueta de piscifactoria de mitjans del segle XIX, per Palemó Anglès

Edita: Ajuntament del Masnou
Departament de Presidència - Museu Municipal de Nàutica del Masnou

President del Patronat del Museu: Josep Azuara

Vicepresident del Patronat del Museu: Francesc Rossell

Direcció i coordinació: Rosa Almuzara
Producció: Gabinet de l'Alcaldia
Difusió: Serveis Personals
Correcció: Servei Municipal de Català
Disseny gràfic: Lluís P. Coma
Imatges: Ajuntament del Masnou, Rosa Almuzara, La Calàndria, Josep Puig

Foto coberta: Monument a Lluís Millet en el Parc Central de Mataró

© Presentació: Josep Azuara
© Pròleg: Lluís Millet i Loras
© Monografia: Francesc Cortès
© Fitxa tècnica: Palemó Anglès
© Imatges: Ajuntament del Masnou, Rosa Almuzara, La Calàndria, Josep Puig

Exemplar gratuït: per a sol·licituds, adreceu-vos a l'Ajuntament del Masnou

Maquetació: Josep Puig
Impressió: Ramon Ruiz Bruy
ISSN 1130-7935
Dipòsit legal: B-45.605-90

SUMARI

• Presentació, per Josep Azuara	7
• Pròleg, per Lluís Millet	10
• L'ideari musical de Lluís Millet, per Francesc Cortès	15
• Addenda: Dossier documental sobre Lluís Millet i el Masnou , per Rosa Almuzara	32
• Fitxa tècnica: Maqueta de piscifactoria de mitjans del segle XIX, per Palemó Anglès	79

PRESENTACIÓ

L'any 2000, és el darrer any del segle XX, una data significativa dins del calendari gregorià. Per això vam voler dedicar *La Roca de Xeix* d'aquest any al mestre Lluís Millet, un dels màxims exponents del cant coral català, que és, per cert, una manifestació artística profundament inserida en la cultura masnovina, tant entre els *terrestres*, com entre els *matriculats*.

Ara bé, sobre Lluís Millet, s'han realitzat gran quantitat d'estudis, la majoria dels quals són biogràfics, però, com en tota figura excepcional, sempre hi ha aspectes que es poden tractar. Per això, quan vam demanar a Francesc Cortès, professor titular de l'assignatura de música del segle XIX i XX a la Universitat Autònoma de Barcelona, que ens preparés una monografia sobre el músic masnoví, ens va semblar que la seva proposta de fer un estudi sobre el seu ideari musical resultava un tema no sols d'interès per als erudits, sinó que vam creure que l'edició d'aquest estudi seria una bona manera de retre-li un homenatge; doncs, què hi ha millor per a un músic que donar a conèixer l'esperit de la seva música?

A més, aquest any 2000, per al Masnou, resulta emblemàtic, ja que celebrem el 175è aniversari de govern municipal, consideració feta a partir de la data de la primera acta transcrita en un llibre d'actes municipal. Quan, el proppassat 28 d'octubre, rememoràvem aquell 28 d'octubre de 1825, en què s'inicià la transcripció de les reunions del govern municipal en un llibre registral, després de la inauguració del monument *La nimfa del Masnou* (obra de Jordi Alumà), va tenir lloc l'audició, en primícia, de l'himne al Masnou, compost per Montserrat Llagostera sobre lletra del poema *A Masnou* de Josep Pujadas i interpretat per la coral Xabec de *Gent del Masnou*. Bona mostra del que us he dit en començar, quan us he parlat que tenim uns profunds lligams culturals amb el cant coral.

Però, potser que sigui un fet extensible a altres poblacions, especialment de ran de mar. Així, quan el consistori municipal decideix posar el nom de *Lluís Millet*, al carrer anomenat fins llavors com el carrer *Lavadero*, perquè era el lloc on tenia la casa la família Millet, en l'homenatge celebrat el dia 30 de juny de 1918, amb motiu del canvi de nom del carrer, hi intervingueren cantaires de *La Calàndria*, de la *Societat Coral del Masnou* i de l'*Orfeó Mataroní*. Ja veieu que les vinculacions entre el Masnou, Mataró i el mestre Millet vénen de lluny, i es produeixen de manera continuada, ja que el record del centenari del nai-

xement de Lluís Millet també fou molt celebrat a Mataró el novembre de 1967. Llavors es va instal·lar el monument de Lluís Millet al Parc Central, obra de l'artista mataroní Jordi Arenas, que precisament per aquells anys era el director de l'*Orfeó Mataroní*, qui també li dedicà un concert. Actes que reberen el suport econòmic de la *Caja de Ahorros de Mataró*, és a dir, l'actual *Caixa Laietana*, que, una vegada més, col·labora per a fer possible la publicació d'aquests quaderns d'història masnovina, enguany, dedicats al mestre Lluís Millet. Però, encara cal afegir-hi un altre vincle, i és que l'autor d'aquesta monografia és el musicòleg mataroní Francesc Cortès, qui creiem que ha realitzat un treball científic, però que és de lectura molt entenedora, és a dir, que ha sabut donar-li uns plantejaments molt pedagògics, potser perquè el discurs que ha fet és molt sintètic, però no per això deixa d'abastar la profunditat musical del mestre Millet.

En la coberta hem posat la imatge del monument que Millet té dedicat al Parc Central de Mataró, enlloc de la que tenim als nostres jardins, perquè creiem que aquesta és una manera de correspondre a l'afecte dels mataronins envers aquest músic català, nascut al Masnou. I, tot i que als vuit anys passà a residir a Barcelona, sempre hi estigué fortament arrelat, com es desprèn de l'addenda documental que hem inclòs, en què es recullen diversos aspectes que fan palès aquest lligam amb el Masnou. Els documents que formen part d'aquest recull s'han extret dels fons municipals, conservats a l'Arxiu Històric Municipal i a l'Àrea de Règim Interior-Departament d'Estadística, que, a part d'aportar bàsicament dades biogràfiques sobre Millet com a músic, encara que poden quedar aspectes inèdits, com per exemple la seva intervenció en la creació de l'*Orfeó Masnoví*), aquests documents també són una radiografia sociocultural del Masnou del segle XX.

Recollint la cita del mestre Millet, que ens transcriu en Francesc Cortès, sobre l'opinió que aquest tenia dels llibres, de ben segur que *La Roca de Xeix* que ara presentem no ha traït les seves expectatives, ja que creiem que ha nascut de l'amor, de l'estudi, i que aclareix, defineix i ens ajuda a descobrir multitud de matisos que contribuiran a fer més entenedores les composicions musicals del nostre Millet.

Josep Azuara
Alcalde del Masnou

PRÒLEG

Fotografia familiar dels pares de Lluís Millet: Salvador Millet i Estapé i Francesca Pagès i Estapé i dels seus sis germans: Salvador, Josep, Francesc, Joan, Gabriel i Jerònim. Fotografia cedida per la Sra. Isabel Loras vda. de Lluís M. Millet, per a l'arxiu de capitans del Masnou. Salvador Millet en fou del vaixell *La Araucana*.

(circa 1866, donat que Lluís Millet va néixer el 1867, i el seu germà Jerònim havia nascut el 1865).

Sempre és oportú que la vila del Masnou evocui la figura de Lluís Millet (1867-1941), un dels seus fills més il·lustres. De fet, molts indrets del Masnou en mantenen viva la memòria, com, en primer lloc, el carrer que porta el seu nom, amb la casa on va néixer, plena de records i d'entran-yables objectes i documents que, malgrat el pas de dues generacions, encara deixen sentir, d'al-guna manera, un ressò de la seva presència.

El nom de Lluís Millet és conegut arreu de Catalunya i la seva figura constitueix un referent altament significatiu en el terreny civic i musical. A més, la seva obra –l'Orfeó Català– ha mantin-gut al llarg de més de cent anys una exemplar i rara continuïtat, en temps propicis i en èpoques difícils i per sobre de tots els avatars polítics i socials que ha viscut el país.

L'ideari de Millet –i, per extensió, de l'Orfeó, com a obra col·lectiva i participativa– és fortament lligat a les aspiracions més vitals de la Catalunya del temps del canvi de segle. Si, en aquest sentit, és tributari d'una època concreta, la profunditat i autenticitat de les seves arrels n'ha propiciat l'a-dequació a cada nova circumstància, sense con-tradir l'esperit primigeni. Des de la distància actual, és convenient de situar-lo en les coor-denades històriques que li són pròpies. Ara, però, jo voldria, més aviat, posar l'èmfasi en la identifica-ció de Lluís Millet amb el seu llinatge masnoví, pel que fa referència tant a la seva relació amb les institucions i els conciutadans de la vila, com al terreny més íntim i personal dels sentiments.

L'epistolari i els escrits de Lluís Millet són prò-digs en referències al Masnou. No és possible, ara, de citar-les totes. Penso, però, que és adient reproduir uns fragments del discurs que ell va pronunciar quan hom donà el seu nom al carrer on va néixer, en un acte celebrat el 30 de juny de 1918. Unes paraules que reflecteixen tant la seva singular personalitat com la seva pregona vincu-lació afectiva al Masnou:

"Amics i germans: Això d'ésser homenatjat és una cosa ben estranya per a un home. Per-què un home sempre es troba petit en el món. (...) Però vosaltres ho haveu volgut, i per més que jo us deia que no ho volia, us he cregut i m'he deixat portar aquí al carrer de casa per-què m'afalaguéssiu amb la moixaina tempta-dora de la lloança. I cregueu que ho és, de

temptadora, la lloança! És cosa que llisca tan quietament que el més despert no se n'adona. (...) Però jo crec que avui, al carrer de casa, tots ens podem enganyar innocentment. Vosaltres creient i dient-me que sóc un gran home, i jo en compleure-m'hi com si veritable-ment fos un gran personatge.

En aquest moment, a mi em sembla que m'he tornat petit, o que encara ho sóc, d'infant, i que tots som infants encara, jo i vosaltres; i que juguem a reis i a papes; sí, tots sou nois del carrer de casa, avui, i jugant, m'ha tocat a mi fer de rei, i n'estic content com si veritat fos i vosal-tres, bons companys, m'acateu i em feu reverència. Ai! que només falta la mare que s'ho miri des d'allà el portal, consirosa per la carta esperada del pare navegant per les Amè-riques! I, no us penseu, ja érem bona colla de quitxalla, en aquell temps de ma infantesa! I com corríem per aquest carrer tan llarg i asso-llat! (...) Llavors beviem, sense adonar-nos-en l'alè del nostre esdevenidor. Sota aquest cel tan blau, dintre les blanques parets d'aquestes casetes, tan blanques com les ànimes quietes que hi vivien; sota els tarongers de les nostres eixides, amb l'olor del marduix i de la menta dels humils terraplens; amb les volades, en les migdiades, cap a la sorra, on la sirena de la mar ens cridava lluminosa per emmorenir-nos la pell sota aquest sol ardent (...); respirant aquell alè es forjà el nostre tremp per a quan fóssim homes. Néts de pescadors; fills de marins intrè-pids que solcaven la blavor fins als nous mons, sota les ales d'aquelles mares, tan netes i tan pures com la cançó de "La Mare de Déu quan era xiqueta" que acompanyava, des del bressol, l'ardència del sol d'estiu en les migdiades estiuenques; en aquest ambient s'emmotllà el nostre esperit i es trempà nostra natura. (...)

Així és, amics i germans, que si jo, vida enllà, he fet alguna cosa de bona mena, (...) és que portava a dins aquesta gràcia que Déu ha donat a la nostra vila, a sa natura i a la simpli-citat de sos veïns. És que ha fet florida el ger-men bell i honest de la nostra infantesa. Si la cançó catalana ha estat la meva enamorada i no m'he dat vergonya de fer-li acatament, ha sigut perquè aquesta cançó no era altra que la cançó d'aquest cel, d'aquesta mar; la cançó d'aquest carrer en la meva primerenca edat, la cançó de bressol de les cambres humils d'a-questes cases; la cançó de la mare que és la cançó que no mor mai dins les nostres ànimes.

I així es comprèn que vosaltres, masnovins, demostreu avui tanta bondat envers ma persona, i per això jo en sento goig tan íntim. Perquè creient festejar-me a mi, posant el meu humil nom al carrer de casa, no feu més que honorar el sa esperit que ha emmotllat la nostra manera d'ésser, no feu altra cosa que glorificar la santa simplicitat i honradesa dels nostres avis. Vostres reverències no signifiquen altra cosa que l'amor que serveu a aquest trosset de terra lluminosa i serena que ha deixondit els nostres sentits i ànimes al goig de viure. Jo solament he estat el motiu, l'ocasió d'aquest esclat, que és cosa noble perquè porta el reconeixement i l'amor al que és l'essència de l'ànima masnovina."

En els anys que han transcorregut des d'aleshores, la fesomia del Masnou i els costums i gèneres de vida dels seus habitants han canviat de manera ineluctable. No cal tenir-ne nostàlgia, perquè aquests canvis responen a les lleis inexorables dictades pel pas dels anys. En qualsevol cas, és bo que, per sobre de tot això, la vila del Masnou reafirmi la seva identitat recordant la personalitat dels seus fills més rellevants, i és entranyable la pervivència en el seu paisatge, encara avui, d'aquelles "blanques parets" de les cases i dels "tarongers de les nostres eixides amb l'olor del marduix i de la menta dels nostres humils terraplens" de què parlava Lluís Millet en evocar la seva infantesa.

Lluís Millet i Loras

L'IDEARI MUSICAL DE LLUÍS MILLET

per:
Francesc Cortès

Imatge del Parc Central de Mataró, on està situat el monument a Lluís Millet, en primer terme. Al fons, els monuments a Pep Ventura i a Juli Garreta. En un altre parterre més a la dreta (fora d'imatge) hi ha el d'Antoni Clavié.

Lluís Millet i Pagès

La figura de Lluís Millet i Pagès fou decisiva per al desenvolupament de la realitat musical catalana de les darreries del segle XIX i de bona part del XX. A voltes, s'ha qualificat la seva vàlua humana com a incommensurable; i certament així és. Fou d'ample abast el seu deler en la creació i en l'esdevenidor del seu projecte més cobejat, l'Orfeó Català, el qual esdevingué una eina de catalanització de la música, i un poderós mitjà de difusió de la seva visió del nacionalisme musical.

Una anàlisi estètica, en el cas de Millet, no es pot delimitar únicament a la seva vessant creadora, per les particularitats intrínseques de la seva composició musical, sinó que cal que abasti també el seu pensament —que és el que infongué en la seva tasca de director coral i de dinamitzador de la vida musical catalana—. Aquest pensament es troba explicitat en els seus abundosos escrits, però també en l'acompliment del projecte de l'Orfeó Català. La seva intensitat vital converteix la recerca estètica en una tasca densa, i llarga. Alhora, caldria contraposar el seu pensament estètic amb l'esdevenidor cultural del seu temps, per a una necessària contextualització que permetés copsar fidelment l'impacte de la labor de Millet i situés correctament la seva figura.

El mateix Millet opinava al voltant dels estudis i les publicacions:

"De llibres prou s'en fan, retallant d'uns i altres, dient algunes vulgaritats i parlant amb to de mestre com si s'imposés alguna nova veritat a la humanitat; però llibres que han nascut d'un amor i d'un estudi i d'un talent observador que aclara, descobreix i defineix, no n'hi ha gaires."

Aquest breu estudi no pretén d'arribar a conclusions globalitzadores al voltant de la figura de Millet que, tot i els estudis que ja han aparegut, encara continua mancat d'una investigació que copsi l'abast de la seva obra en relació amb el seu temps. Tampoc no intenta esdevenir cap vademècum de l'ideari estètic de Millet, ja que per a portar-ho a terme ens caldria fer una tasca exhaustiva de crítica i d'anàlisi que depassaria les pretensions de la present publicació, i encara menys no voldria traïr les expectatives que el mateix subjecte estudiat tenia sobre els llibres!

Els estudis al voltant del segle XIX, que des de molts pocs anys ençà comencen a sorgir, exigeixen una relectura dels llocs comuns i dels constructues històrics que s'havien forjat al voltant de la música catalana, no pas per una pruija de regionalisme pairalesc, sinó per a treure precisament d'aquest context poc afavoridor a la totalitat de la música catalana. Per tant, intentarem de realitzar una primera aproximació als fonaments bàsics de l'ideari estètic de Millet, tot contrastant-los amb els seus deutes i influències, i amb el context ideològic en què visqueren.

El punt central —tant de la seva important vessant d'organitzador, director i revitalitzador musical, com de la no tan extensa obra compositiva— és el nacionalisme musical. El seu model nacionalista posseïa una pregona arrel catalanista, amb unes clares implicacions polítiques i religioses, les quals marcaren el seu esdevenidor en el pas dels anys, fins al punt de convertir-lo en un ideari estanc als canvis ideològiques que s'operaren al país a partir de la dècada dels anys vint, i fins i tot abans. Ara bé, aquest perfil ideològic no hauria d'ésser atribuït només a l'ideari personal de Millet, sinó que aquest resultà influenciat —paradoxalment— per l'obra de la seva vida, l'Orfeó Català, i els canvis que el seu bon exemple implicaren en el moviment coral en general; aquests elements convertiren, de forma molt temprana, a un relativament jove Lluís Millet en una figura senyera de la música catalana, una

figura de referència, a la qual atribuïren uns valors estètics immanents, dificultant-ne la possibilitat d'un canvi en el temps.

El seu nacionalisme s'expressava de manera directa a través de la cançó popular catalana, i de la creació d'un nou corpus musical que —seguint encara argumentacions romàntiques— havia d'ésser pur, estilitzat, i alhora posseïdor d'una important capacitat catàrtica: eren el cant col·lectiu i la interpretació musical allò que acabaria convertint en més catalans i aimants de la seva terra aquells que la interpretessin i aquells que en fruïssin en escoltar-lo.

Al mateix temps, la música religiosa esdevindria un altre dels pilars cabdals de la seva ideologia i de la seva composició, no només per la vinculació professional que hi dedicà, sinó també pels nombrosos escrits que en publicà,² per la presència de membres de l'Orfeó al Congrés de Música Religiosa de Bruges l'any 1902, o per la pròpia participació al III Congrés Internacional de Cant Gregorià celebrat a Estrasburg el 1905.

Per espigolar quelcom del seu ideari és imprescindible que ens apropem als seus abundosos escrits. Una part d'aquests foren aplegats l'any 1917 en un únic volum, com a homenatge en el vint-i-cinquè aniversari de la fundació de l'Orfeó Català, titulat *Pel Nostre Ideal*, la iniciativa partí de Joan Balcells, director de l'Orfeó Gracienc.³ Un total de cent dinou articles constitueixen aquesta important obra que ens serveix per a comprendre les bases fonamentals del seu ideari que queda reflectit en un seguit d'articles que tractaven dels següents temes: la renaixença coral a Catalunya, cartes adreçades a diferents orfeons de Catalunya, articles sobre música catalana, recordatoris a músics desapareguts, crítiques d'obres musicals de compositors catalans del seu temps, notes bibliogràfiques, estudis sobre el cant popular, estudis sobre el cant religiós, l'estudi crític de l'òpera *La Celestina*, ressenyes d'obres de compositors estrangers, i consideracions vitals agrupades sota el títol "Tríptic esperitual" [sic]. Quan la *Revista Musical Catalana* clogué la seva primera època el 1936, Millet hi havia publicat cent quinze articles —només una part d'aquests són recollits a *Pel Nostre Ideal*, els escrits fins a la primera meitat del 1917—. ⁴ Aquestes xifres donen una mesura de la intensa capacitat crítica, d'estudi, de polemista i de

comunicador d'idees que posseïa Lluís Millet. Recollirem les seves idees cabdals i el seu posicionament en les principals vessants estètiques que tractaren els seus escrits.

EL NACIONALISME

És innegable que l'articulació primerenca de l'Orfeó Català es realitzà sota l'esguard del catalanisme polític d'aleshores. L'entitat estigué de rellogada, l'any 1891, en un local del carrer Lladó de Barcelona que pertanyia al Foment Catalanista. Artís en el seu estudi biogràfic sobre Millet posa de relleu en repetides ocasions, aquests vincles, cas dels concerts que l'Orfeó Català oferí a entitats patriòtiques catalanistes, així com la participació en el concert en honor al I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, l'audició d'Els Segadors el 1897 en el lliurament al cònsol de Grècia a Barcelona del *Missatge a S. M. Jordi I, rei dels Hel·lens* redactat per Prat de la Riba, o els diferents oferiments realitzats a la comissió de Solidaritat Catalana.⁵ Ara bé, quin fou el paper del nacionalisme musical en aquest procés? Fins a quin punt podem implicar el corrent artístic i musical en la consecució dels ideals polítics? D'entrada podem presumir de l'existència d'alguns vincles, però la manca d'estudis sobre els diferents models musicals fa massa arriscada una generalització que vulgui anar més enllà de desgranar la coincidència cronològica d'ambdós corrents: el musical i el sociopolític. Fins que no es puguin mostrar uns resultats més tangibles que relacionin de forma més directa idees sociopolítiques amb idees musicals —unes relacions massa fugisseres en realitat—, o fins i tot amb l'estètica del cant, no es pot anar més enllà de simplificacions que podrien desvirtuar la realitat de fons, si és que existeix veritablement.

En l'estat actual de les investigacions, podem proposar l'existència de diferents models de nacionalisme musical que estaven en debat i evolució a les darreries de segle. Per una banda, existien les propostes de Felip Pedrell que influïren de forma considerable sobre Millet, tot i tenint en compte que l'ideari pedrellià era, en part, prou sincretista en adoptar aspectes d'altres models anteriors. Diferent a aquest model era la posició més intransigent d'Enric Morera, propera a la ideologia de Valentí Almirall en uns inicis, i, més tard, vinculada als ambients modernistes. Dins

d'aquest darrer grup, però, no podem tampoc adoptar unes posicions massa generalistes, ja que entre els diferents crítics musicals que formaren el que Aviñoa denominà la "colla modernista" existien posicionaments diferents. Des del punt de vista cronològic, Lluís Millet era contemporani d'aquest grup, sense compartir-ne les idees, però. A banda d'ells, no hauríem d'oblidar la figura de Joan Lamote de Grignon, que, amb la seva tasca de director d'orquestra a l'Orquestra Simfònica de Barcelona o al capdavant de la Banda Municipal de Barcelona, sabé gestar una proposta pròpia. A més, en la primera dècada del nou segle s'inicià el desenvolupament d'un nou corrent, tant en l'esfera sociopolítica com en la musical, que donaria lloc, d'una banda, al noucentisme, una nova interpretació del catalanisme polític, i que musicalment significaria, d'altra banda, la paulatina superació dels constructes romàntics renaixentistes i fins modernistes a l'obra de Toldrà, Pahissa o Gerhard, entre d'altres. A banda d'ells, sota l'aixopluc de l'Orfeó Català es formà un grup de músics, sovint agrupats sota el nom massa generalitzador del cercle de l'Orfeó, format per Joan Salvat, Joan Llongueres, Frederic Lliurat, Vicens M. de Gibert i Francesc Pujol, els quals pogueren mantenir punts de contacte amb Millet. Aquests models coincidiren en el temps amb l'encontre estètic que implicà la seva divergència d'idees.

En l'ideari de Millet, el nacionalisme significava un enyor d'un passat perdut, un moment històric que fou molt millor al moment present, aquest darrer viscut com una etapa de crisi i de pèrdua dels valors. Quan es referí a les primeres impressions renovadores que rebé de les societats corals estrangeres que actuaren a l'Exposició del 1888 manifestà:

"La tradició del bell cantar s'havia perdut en nostra terra. Jo a lo menys no havia sentit mai ni en l'iglésia ni en el teatre cap massa choral que'm fes sentir el goig que és capaç de produir la veu humana tractada en conjunt. La veu humana és l'instrument musical per excel·lència. És l'únic que està en contacte amb l'ànima. És la serventa directa de l'esperit. El cor l'escalfa, el pit la fa vibranta, el cap l'eleva, la dolcifica; l'esperit dins casa seva obre finestres per a rebre frescors dels camps, soleiades i hale-nades de primavera."⁶

L'idealisme romàntic era el que infonia aquest constructe d'un passat no contaminat, sempre anhelat i enyorat. Per altra banda, veiem quina exaltació en féu del cant coral, també de tipus idealista, tot centrant encara la música com a l'únic mitjà d'expressió en contacte amb l'esperit, això és, amb el món de les idees, i fent reserva per a l'intel·lecte una funció secundària.

En la ideologia de Millet, el terme nacionalisme era equivalent al de "Pàtria"; de fet, en pocs dels seus escrits trobem emprat el mot "nació". En un dels seus textos, realitzà un llarg i curós excurs en què definia l'essència d'allò que ell entengué per Pàtria, una noció molt àmplia que depassava qualsevol definició de tipus sociopolític, i la vinculava estretament al concepte de nacionalisme:

"L'ideal de Pàtria no és res més que l'amor ben ordenat de si mateix, perquè la Pàtria és la irradiació mútua dels nostres afectes amb tot lo que ens volta; la Pàtria és el cercle més ample de l'amor de família; la Pàtria comprèn fins el reflexe més llunyà de tot lo més íntim que la modalitat nostra; i per això comprèn a tothom qui parla com nosaltres, qui té la mateixa llum en el mirar i el mateix posat en el gest, i acull les mateixes costums i té semblant manera de viure.

La Pàtria nostra, Catalunya, és nosaltres mateixos. Perquè un individu, per si sol, no és res, ni podria existir sense les condicions que l'enrotllen i en les quals el Creador l'ha posat. [...]

I la llengua té un accent, i l'accent és música, tonada; que respon als encisos de l'ànima, a les passions del coratge, a les exuberàncies de l'ésser quan l'home vibra per una vida plena, per una emoció de les facultats supremes. I si la parla és pròpia, també ho ha d'ésser la tonada: perquè no ha d'ésser de menys valor la substància que la forma, la cançó que la paraula.

S'ha dit que la música era la llengua universal per excel·lència, la mateixa per a tots els homes. Si això fos cert hauríem de confessar que el sentiment de Pàtria és una il·lusió, perquè si la més vibranta expressió de l'home no té característica en les diferents modalitats humanes, és inútil que la busquem en cap manifestació de la manera del sentir nostre; i si neguem un efecte tan

necessari a la causa, com podem admetre aquesta? si neguem al fill, neguem al pare; si neguem la música nacional, neguem la realitat de la noció de Pàtria."⁷

Un altre dels elements constitutius del nacionalisme de Millet era la necessària presència de la música popular. El vincle entre nacionalisme i música popular era comú a la major part dels nacionalismes del segle XIX, i fins dels del XX. Per tant, no podem dir que aquesta idea fos manllevada exclusivament de l'ideari de Pedrell. Ara bé, cal veure de quina forma Millet manipulà el concepte de música popular; quina importància posseïa el repertori popular per a gestar la nova música nacional-patriòtica catalana, i alhora vella, perquè bevia dels seus ancestres, i quin paper revitalitzador li atorgava; i llavors ens adonem que l'articulació de les seves idees obeeix als postulats que, al seu moment, havia plantejat Felip Pedrell.

Per a Millet existien dos tipus de música: la natural i l'artística. Aquesta divisió era comuna a l'idealisme romàntic, en el sentit que la música natural venia constituïda per la "cançó, la follia i el ballet", mentre que la música artística —que en d'altres autors era anomenada música artificial— "tenia les formes complexes que ha trobat l'home treballant per una cultura refinada". En un llarg excurs, Millet argumentà que la forma original i primitiva de la música és la natural —"la primordial en tots els ordres, [...] primer és l'aigua regalada de les deus de la muntanya alta, saltant per les roques selvatgines, que els jocs d'aigua ben ritmats i elegants dels sortidors vistosos del jardí clàssic"—,⁸ i en el nostre cas, posseïm la cançó popular catalana, antiga, una romanalla d'aquella essència natural, en la qual el factor temps sembla no haver d'existir, la música popular hauria de romandre inalterada i pressuposadament pura. En canvi la música artística ve sotmesa als canvis que s'han esdevingut en el pas del temps, el més beneficiós dels quals ha estat l'aportació del cant cristià, que havia conduït l'art musical fins al punt culminant de la polifonia del segle XVII; després "que ha pujat al cim d'una modalitat d'expressió ve la secada, el cansament, i l'inspiració desapareix, deixant l'art orfe de vida; i llavors és l'art natural que demana ajut per a rejuvenir-se i pendre novament la volada lluminosa."⁹

Són molts els textos en els quals es repeteix aquest constructe, en el qual el paper de la música popular és imprescindible per a gestar les bases més pures i estables de la Pàtria, vinculada sempre amb la ideologia cristiana —un element present també en Pedrell—,¹⁰ però que en el cas de Millet es relacionà directament amb la ideologia providencialista de Torras i Bages:

"Així es forma el poble: amb les cançons de la terra aprèn a estimar la pàtria, el terror que li ha donat vida, caràcter de raça; amb les sublimitats de l'art religiós veritable, endevina, transllueix la profunditat, l'elevació de la llum de l'ànima, de la religió i van comprenent el ridícul que són les burles dels paperots anticlericals, i amb l'art estranger s'aprèn, s'enterra de la cultura dels pobles moderns que van caminant i no estan parats com aquest país nostre on s'escanya la primera brotada de cosa noble que s'aixequi."¹¹

El supòsit de la puresa del cant popular, emmarcat quasi sempre en ambients rurals, en la muntanya, en els Pirineus, científicament no és vàlid; aquesta és la concepció actual, però no pas la del moment en què visqué Millet, en la qual les incipients investigacions indicaven tot el contrari per trobar-se massa influïda encara per l'idealisme romàntic. Fins i tot, en aquelles ocasions en què semblava que la realitat topava obertament amb la seva imatge ideal, refusaven d'acceptar l'evidència:

"Nosaltres anàvem de camí fins a Tagamanent, un pic molt alt d'una de les branques del Montseny. Oh, ens digueren, allà prou trobareu una colla de *camallers* que ho fan pro bé. Au, muntanya amunt, amunt, respirant aquelles olors fortes dels boixos i pinedes! Oh, mestre, saba de pàtria; au, amunt! Quina festa major pels sentits! Ah, això és català i res més! Quines fondalades! I a mida que ens anàvem enlairant, quines sardanes de mutanyes! Per fi arribarem al pic: un morro reganyant enlaire. [...] Després de traspasar una plaça formada per l'església, el fossar, la rectoria i un establiment on venen de tot, amb el cervell ple de llumets solars entrarem a l'església i... Mare de Déu!, després de no saber si gosar o sofrir escoltant unes veus cridaires

fortes entenguérem que amb aquella tonada típica de Goigs hi deien la lletra dels goigs d'en Brudieu."¹²

I la cançó popular no havia de traspuar només en les obres corals, sinó també en el repertori més proper al *lied*, en què es trobava la petja d'allò popular, des del moment que el compositor s'inspirava en la nova poesia renaixent. Aquest era el cas de les cançons de Francesc Alió, unes obres més properes al món francès i germànic, i només en algun cas aïllat deutores de formes populars.¹³ En repetides ocasions, Millet demanà a Pedrell la composició d'una peça coral inspirada en el repertori popular. De fet, ell coneixia la rica col·lecció de cançons populars que el compositor tortosí posseïa a casa seva, i que anys a venir, donarien lloc al *Cancionero Musical Popular Español* pedrellià. De bon segur que, moltes de les idees sobre la música popular catalana, Millet les copsà dels contactes amb Pedrell i aquella primitiva col·lecció. Més endavant, Millet i l'Orfeó Català s'implicaren directament en una de les tasques de recerca etnomusicològica més transcendents al nostre país, l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya,¹⁴ una tasca facilitada per la col·laboració de Patxot i que prengué forma sota la direcció i la cura de l'Orfeó Català.

Un altre element imprescindible en la seva idea de Pàtria, d'arrels renaixents, fou la recuperació i el valor de la música històrica. A semblança de la cançó popular, la música històrica contenia uns valors èmics perduts en la música del seu temps. Tot i que ell no participà directament en les tasques de recerca musicològica, sí que contribuï d'una forma poderosa a la seva divulgació, tant a través dels concerts de l'Orfeó Català, com a través de la publicació de la *Revista Musical Catalana*. Dir que aquesta revista fou una de les més importants del seu temps és, a banda d'insuficient, un lloc massa comú. El seu contingut depassà, àmpliament, totes les publicacions semblants del seu temps, i superà amb escreix la literatura musicogràfica generada per les organitzacions claverianes anteriors. Els seus objectius havien d'ésser, segons el desig expressat al seu primer número:

"Per aixó aquesta publicació nostra volem que sia com una glosa de nostres cants, l'estudi dels genres que conreuem,

sa història, sa forma; la veu que desperti quelcom l'afició a la literatura i a la bibliografia musical; que ens ajudi a forma consciència de lo que deu ésser la música veritablement catalana.

[...] Així aquestes pàgines podran servir per a estudi de la nostra cançó, donant-ne a conèixer mostres i fins col·leccions senceres, cercant sa història, ses semblances amb les d'altres païssos, les modalitats i ritmes que les caracteritzen, i també per a estudiar-ne l'assimilació en les obres antigues i modernes de nostra terra, que no'n falten pas i són ben notables les que en són vivificades."¹⁵

És prou simptomàtic que, després de l'encapçalament de Millet, el primer article que publicà la *Revista Musical Catalana* fos un de Felip Pedrell que inaugurà la sèrie "Músichs vells de la terra", dedicada a l'estudi i la divulgació de música antiga catalana.¹⁶

Si en aquells moments el wagnerisme es trobava a casa nostra en un dels seus moments més culminants, Millet hi mostrà una actitud ambivalent. D'una banda admirà la música wagneriana, viatjà a Bayreuth, s'interessà perquè l'Orfeó Català n'interpretés diferents fragments, cas de la primera audició a Barcelona —encara que de forma parcial— de *Parsifal*. L'atractiu, per a ell, de Wagner era la suposició que el compositor alemany partí, també, de la música popular. En canvi, l'interès que pel wagnerisme es mostrà des del modernisme el degué desplaure, ja que el modernisme interpretava la música del compositor alemany des d'un punt de vista diferent, com a renovador i exalçador d'una música catalana que pretenien més nòrdica, per oposició a la música teatral sarsuelística. Millet es desmarcà de l'estètica que, a finals de segle XIX, i encara més a principis del XX, indicava uns canvis estètics pregons en el sentit suggerit pel modernisme. En alguna ocasió manifestà la seva preferència per la música antiga envers les obres del seu temps:

"El Madrigal d'en Brudieu va esverar tothom, intel·ligent i no intel·ligent; fou un món nou descobert per vergonya del pretensions art modern."¹⁷

Tot i algunes de les opinions, sorgides a voltes més del seu cor que no d'un pensament reposat,

Millet féu la peregrinació preceptiva a Bayreuth de tot músic que volgués conèixer la "música del futur" wagneriana, l'obra símbol de progrés en aquells moments per a la cultura catalana.

"Allò de Wagner imposa com cosa de geni, que disposa de tots els mitjans per fer-se entendre dels pelegrins de l'art que van allà amb fe i amor per a gustar de l'aliment estètic més preat de l'art modern.

La consciència artística es troba en el total de les representacions. Els artistes en general senten, viuen l'obra; més que cantar, declamen, per la qual cosa el *drama* pren un relleu extraordinari. L'orquestra és superba, d'una sonoritat esplèndida i d'una pasta forta i dolça al mateix temps. [...] I el "Parsifal"? Heus aquí la impressió més fonda, més elevada que es rep a Bayreuth. És una alenada de virtut que ens conforta, que ennobleix i s'hi troba quelcom de deví; el pressentiment del sobrenatural es desvetlla, s'afina; un surt de la representació sentint-se dignificat, amb més pes d'ànima. El "Parsifal" és la *missa* de Wag-ner."¹⁸

Aquell fou el Wagner que commogué Millet, el Wagner que era desconegut a Catalunya, la renovació musical per a ell tant temps cercada.¹⁹

Les idees pròpies del noucentisme no foren mai integrades en el seu sistema d'idees, fidel sempre als principis que ell forjà en sa joventut. Mantingué sengles polèmiques amb Eugeni d'Ors, Manuel de Montoliu i amb Robert Gerhard, que mostraven el distanciament envers els sistemes d'idees que desacreditaven l'idealisme patriòtic, o bé que estèticament convertien la música en un llenguatge concebut amb l'intel·lecte però que no s'adreçava a les emocions.²⁰ Ara bé, no s'ha d'entendre aquesta actitud, ans al contrari, com un distanciament envers el conjunt global de les obres contemporànies. Servà un gran respecte i aprovació per l'obra d'Eduard Toldrà, de Juli Garreta, o d'estrangers com Richard Strauss.

El seu pensament es reflectia també, quan opinà sobre la natura de la sardana com a dansa representativa de la Pàtria catalana:

"Ordre, cadença, harmonia del gest, realització corporal de la melodia de l'ànima

commoguda, idealització dels moviments del cos, espiritualització de la part formal de l'ésser humà, això és lo que deu ésser la dansa digna de l'*home*.

Els balls que avui dia són universals, que viuen en la societat alta i baixa de tots els països qualificats de civilitzats, en son origen eren regionals, indígenes, expressió mímica de la característica d'una raça. A l'universalitzar-se s'ha afemellat i descolorit, han perdut la sana sinceritat primitiva.

A la Sardana, nostre ball nacional, la dansa noble per excel·lència, ¿li tocarà algun dia estendre's universalment? És una sort que no li desitgem. Ella ha d'ésser nostra i de ningú més. Ella, la digna, la fariem indigna."²¹

La música religiosa era altre dels pilars bàsics de la seva estètica musical. Tot i que en ocasions la vessant cristiana podia intervenir sobre la concreció de la Pàtria i de la música nacionalista, seguint la ideologia balmesiana, però sobretot l'ideari de Torras i Bages pel qual Millet sentia un pregon respecte, sabé distingir els dos temes a la pràctica musical. Quant a la nova creació de música religiosa, ell proposà la necessitat d'introduir una renovació idiomàtica. La seva ideologia era propera a les directrius que inspiraren el *Motu Proprio*. Millet pensava en una música religiosa pura, sense influències d'elements populars, i encara menys d'elements lírics o teatrals, la influència dels quals volgué foragitar de la pràctica musical religiosa. Així, en les diades de Nadal s'esforçà perquè la Capella de Música de Sant Felip Neri interpretés obres polifòniques "desterrant el mal costum de les panderetes i ferrets i demés profanacions acostumades en tal diada."²² La seva forma de viure, qualificada repetidament de franciscana, es traduïa en la manera d'entendre la vivència religiosa, quasi mística, i en la recerca d'una forma d'expressió musical adient, allunyada de l'estètica prevalent durant bona part del segle XIX.

Com a darrer punt, Millet es distancià volgudament del món de la música teatral, que era, sense cap tipus de dubte, el model musical més influent en l'estètica del seu temps. En el contingut d'algun dels seus escrits sembla que, a voltes, fins s'arribés a distanciar de l'amic Amadeu Vives, amb qui fundà l'Orfeó Català, el qual marxà molt aviat a Madrid, cercant una millor sor-

tida a les seves composicions líriques. En aquest punt, ell es retreia del teatre líric italià, tant del del seu temps com del de principis de segle, i rebutjava l'estil de Gounod. Si, per a Millet, el deure d'un artista català era conrear la cançó catalana i la música catalana inspirada en "aquella nova sava", la decepció que tingué fou considerable en veure que el seu amic semblava abjurar de les seves arrels per a escriure sarsueles en castellà, amb les quals aconseguiria, però, una àmplia anomenada. Creia Millet que "és un pecat no aprofitar les forces naturals que Déu ha posat en nosaltres i a l'entorn nostre, i deixar que el temps les malmeti xuclant la seva força."²³ Per tant, no es tractava tant d'un refús al gènere operístic com a aquell en el qual els compositors catalans no aprofitessin per a realitzar una crida a la Pàtria catalana, i no empressin els materials populars per a donar força nova a la música nacional catalana. No s'entendria, doncs, l'interès que mostrà sempre en la interpretació de les òperes de Pedrell, com *Els Pirineus* o *El Comte Arnau*, o, fins i tot, les paraules elogioses que mostrà per Enric Morera en qualificar les seves produccions operístiques.

EL MESTRATGE DE FELIP PEDRELL

El compositor i musicòleg Felip Pedrell (1841-1922) és una de les figures cabdals de la música catalana, sense la qual és impossible copsar el tomb estètic que operà la música catalana en el canvi de segle i en els anys posteriors. L'impacte de la seva ideologia seria quasi decisiu sobre Lluís Millet. Tot i que Pedrell no exercí mai a Catalunya el mestratge en una institució pedagògica oficial —sí que ho féu en canvi durant la seva estada a Madrid des de 1894 fins a 1904, un temps molt dissortat per a ell, però—, les classes que donava de forma particular a casa seva aplegaren als qui esdevindrien les figures senyeres de la música del país: Albéniz, Granados, Taltabull, Millet, Gerhard, Falla, i tants d'altres —entre ells també Morera, tot i que de forma fugaç i poc convençuda—.

Les dates d'aquest mestratge de Pedrell sobre Millet s'enquadraren durant els primers anys d'organització de l'Orfeó Català:

" No sé si recordarà que per aquell temps que jo rebia lliçons de Vostè, diversos joves

entusiastes formàrem un Orfeó Català... ara ens trobem en bones condicions per executar les sublimes composicions del segle d'or de la música religiosa a Espanya."²⁴

Coneixem d'una forma bastant aproximada quina era la metodologia de les classes de Pedrell, que aconseguiren aplegar, com hem vist, un nombre prou significatiu d'alumnes en un moment en què Barcelona no estava pas mancada d'una oferta pedagògica musical notable. A banda de les transcripcions de música antiga, els exercicis de composició basats encara en fórmules musicals conservadores i l'interès del compositor tortosí pel treball de la instrumentació, bona part de les classes devien fluir per la tertúlia sobre les obres pròpies, i, principalment, sobre els camins que menarien vers la consecució d'una nova música nacional: el cant popular, el wagnerisme, la dignificació del repertori líric, la recuperació i reforma de la música religiosa. No s'explicaria d'una altra manera que la major part dels seus deixebles presentessin aquestes qüestions com a preocupacions estètiques centrals.

La recuperació de la música antiga fou un procés que al nostre país s'endegà a les darreries del segle XIX; un dels responsables d'atiar aquest procés fou Felip Pedrell. No s'haurien d'oblidar, però, les importants publicacions del valencià Joan Baptista Guzmán —des de 1888 monjo al monestir de Montserrat—, amb el qual Millet tingué també intercanvis d'idees; o la sèrie de concerts històrics endegats pel pianista Carles G. Vidiella; ni la paulatina alenada de la música de J. S. Bach en la qual la intervenció de Millet fou decisiva, de fet, aquesta seria la gran fita que es plantejà amb l'Orfeó Català; o la tasca poc estudiada, però important, de Domènec Mas i Serracant amb la capella de música de Sant Pere de les Puel·les, i les publicacions, ja més tardanes, de la *Revista Parroquial de Música Sagrada*. Però, per damunt d'aquestes iniciatives, i d'altres, no hi ha dubte de la transcendència de la tasca de recerca de Felip Pedrell a partir de publicacions com *El Salterio*. Millet es convertí per propi interès en un dels divulgadors més decidits a les terres catalanes d'aquell procés de recuperació de la nostra música històrica.

" Espero amb veritable desig les notícies sobre altra música religiosa de nostres grans mestres. La creació de la secció de

senyorettes i nois a l'Orfeó va ser deguda especialment a les ganes de poder executar degudament aquesta música sublim, expressió la més alta del gran art; així és que li agrairé amb l'ànima tot el que m'indiqui en aquest gènere.

Vostè és el portaestendart d'aquest moviment a Espanya, i no pas d'ara, que molt temps fa que li té el cor. A vostè, doncs, hem de recórrer els que procurem prendre'n exemple.

Jo no penso anar de pressa a donar al públic res d'aquest gènere fins que em sembli haver arribat a aquella execució ideal que fa oblidar al que escolta de la realitat brutal del viure."²⁵

En poc temps, i amb la passió que hi dedicà Lluís Millet, assolí un nivell òptim per a interpretar aquell nou repertori que ell degué descobrir en les classes de Pedrell, i, que almenys des de 1896, Millet mateix havia tingut oportunitat de poder escoltar en les interpretacions que féu Domènec Mas i Serracant d'una *Missa* de T. L. de Victòria amb la capella de música de Sant Pere de les Puel·les. També en aquest cas, fou Pedrell qui facilità la partitura de Victòria a Mas:

"Profundament impressionat per la hermosa *Missa* de Victoria que l'amic Mas ens féu sentir a l'església de St. Pere, i sabent al mateix temps que a la bondat de vostè deu haver obtingut tal joia, a vostè em dirigeixo pregant-li que em concedeixi permís per a treure còpia de la que posseeix en Mas, que no té cap inconvenient a deixar-me-la mentre V. l'autoritzi."²⁶

El tipus de repertori de música religiosa pel qual s'interessà Millet, i de fet el que publicà Pedrell en preferència, fou la polifonia del Segle d'Or hispànic. Des de Guerrero, Morales, Victòria, a Palestrina, Ginés Pérez, Joan Pau Pujol, Allegri, el cant del *Passio*, Brudieu, Cabezon, i d'altres. És discutible fins a quin punt aquell repertori s'havia abandonat ja en el segle XIX, car nombrosos testimonis de la pràctica diària de les capelles de música del XIX palesen que encara es conservava l'hàbit de cantar polifonia, o cant d'orgue, com així era conegut.

A l'arxiu de l'Orfeó Català es troba la publicació pedrelliana *Hispaniae Schola Musica Sacra*;

d'aquesta publicació s'assajaven motets de Victòria, Morales o Guerrero. Millet projectà la interpretació d'una *missa* de Victòria el dia 11 d'octubre de 1896, dins dels actes organitzats per l'Apostolat de l'Oració per a la inauguració d'un dels grups escultòrics del camí del rosari a la Santa Cova de Montserrat. També fou remarkable la interpretació, a càrrec de l'Orfeó Català, dels *Goigs* de Brudieu, i del Madrigal *Les sages que amor tira*; aquestes dues obres foren transcrites expressament per a l'Orfeó Català.²⁷

Seria en aquell acte del 1896 quan l'Orfeó estrenà la seva senyera i l'himne *El cant de la senyera*.²⁸ Per a les altres entitats corals venidores, la interpretació d'un himne propi fixava l'esperguard en la composició de Millet. Tant un com altre eren símbol de l'ideari nacionalista, en què es feia una exaltació dels valors de la Pàtria catalana a partir del cant i la música, alhora que es mantenien encara certs trets de l'ideari renaixent, amb la recuperació d'elements provinents de l'època medieval catalana.²⁹ En el cas de l'Orfeó Català, Millet volgué que aquest acte tingués alhora una particular significació religiosa. Aquesta unió de catalanisme polític, de manteniment dels ideals renaixents —nascuts pròpiament a meitat del segle XIX, i a punt d'ésser ja superats— i d'un catolicisme que sovint ha estat qualificat de regionalista en relació amb les idees de Torras i Bages, era una actitud prou estesa en la societat catalana d'aquell moment, oposada, però, a les posicions més independentistes i laiques de Valentí Almirall. Les pròpies paraules de Millet ens donen la mesura de l'opció:

"Aquell dia [11 d'octubre de 1896] segurament l'Orfeó estrenarà el pendó; és adir, pendó, una espècie de senyera a l'estil de les que usaven els reis d'Aragó en les grans solemnitats. I perquè fructifiqui més la nostra obra, la farem beneir, que jo crec que si Déu està amb nosaltres també hi estarà l'art. Per cert, que encara no tinc la lletra per a l'himne que vull fer per a dit acte. Quina feinassa!"³⁰

"[...] Repeteixo que la festa de Montserrat serà una solemnitat artísticoreligiosa que farà soroll. El monument causa de la festa (un gran Sant Crist dominant un dels cingles del camí de la Cova) serà una obra superba. Fins les gralles ressonaran pels aires montserratins tocant les

tonades més típiques catalanes. Tot català. Visca! Per què no hi ve? Vingui, vingui, a respirar pàtria."³¹

La selecció de les obres musicals que s'interpretaren en aquell acte fou suggerida per Pedrell, qui féu arribar el projecte del programa a Millet a través de J. Comella i donà altres indicacions a J. B. Guzmán. A banda de la polifonia renaixentista, l'Orfeó cantà obres d'Amadeu Vives i del mateix Millet, amb un grup d'uns cent vint-i-cinc cantaires.

La major part dels projectes, Millet de primer els comunicava a Pedrell, per cercar-ne l'orientació i opinió. Per exemple, l'oportunitat o no que l'Orfeó participés en un concurs coral que s'havia de celebrar a Niça, o, fins i tot, la forma d'interpretar la polifonia de Victòria amb "solos" i la participació de dones.³² Una de les seves comeses més destacades en la recuperació de la música religiosa fou la direcció de la nova capella de música de Sant Felip Neri, a partir de les darries de 1896. Els inicis d'aquella agrupació —formada per membres de l'Orfeó Català, vint veus masculines i una trentena d'infants—,³³ amb la qual Millet dignificà la interpretació del cant gregorià, queden reflectits també a les notícies que en donà a Pedrell:

"Crec que l'atmosfera està preparada per avançar de debò en la restauració de la bona música l'església. A S. Felip Neri, els felipons em consta que se'n preocupen de valent, havent començat per l'estudi de cant gregorià. Vingueren algun dia d'assaig a l'Orfeó i s'entusiasmaron de valent per Victòria i Brudieu."³⁴

"El dia de Nadal (que li desitjo que hagi passat bé) anunciarem per primera vegada la Capella de St. Felip Neri. Catàrem el Kyrie i Credo de la Missa del Papa Marcello i el resto de la "O quan gloriosum" de Victòria. En l'ofertori cantàrem el magnífic motet "O magnum misterium" del mateix."³⁵

Aquesta agrupació tingué un impacte immediat en el context barceloní, pel rigor en la seva interpretació, i pel nou repertori que aportaven, això és, des del cant gregorià, amb els criteris de Solesmes, fins a la polifonia renaixentista. Com a conseqüència, però, s'aixecaren enceses polèmi-

ques amb altres capelles de música de Barcelona, com la de la *catedral de Barcelona*, dirigida per Marraco, que opinava que el repertori renaixentista que cantava la capella de Sant Felip Neri era passat de moda. Les discussions i els enrenous es perllongaren encara força anys, una mostra de la resistència que mostrà la forta rutina, trencada amb tenacitat per la nova capella de música dirigida per Millet.³⁶ Aquell grup era format per una secció d'homes de l'Orfeó Català, i constituí una poderosa eina de revitalització de la música religiosa. Al cap de poc temps el seu exemple fou un revulsiu dins l'àmbit barceloní. Si hi volguéssim cercar un paral·lel, hauríem de parlar de la Capella Clàssica que a Mallorca endegà Pont, un home que estigué, a semblança de Millet, molt proper a Pedrell, pel que fa a l'organització de les noves capelles de música religiosa i per la renovació del repertori a partir de la polifonia clàssica.

La recuperació de la música antiga era alhora unida amb la divulgació del barroc europeu. Coneixedors de la tasca que altres agrupacions corals foranes realitzaven arreu, es proposaren d'assolir la interpretació del gran repertori de Händel i Bach, una tasca gens fàcil; de primer, per la dificultat intrínseca d'aquelles obres entre els coristes, però, sobretot, pel desconeixement que d'aquestes existia entre el públic català. De forma paulatina arribaren a aconseguir la fita de la interpretació de la *Missa en si* i de la *Passió segons Sant Mateu*, els anys 1911 i 1921 respectivament.³⁷ Els contactes que mantingué amb l'alemany Albert Schweitzer mostren el respecte que Millet tenia per la seva obra, i alhora la valoració positiva que l'estudiós de Bach, Schweitzer, féu de l'interès de l'Orfeó per difondre l'obra de Bach a Catalunya, una veritable tasca de peoners al país. En aquest sentit, és admirable el canvi estètic en la programació dels concerts corals que introduí Millet, tot distanciant-se dels llocs comuns dels cors claveïrians, i superant els arranjaments de peces ballables, valsos corejats, cors operístics i obres més populars:³⁸

"Ah, si els concerts de Quaresma es poguessin arrelar al Liceu, i ens asseguressin el teatre un any per l'altre! Quantes coses grosses podríem fer tenint temps de sobres per a preparació! Llavors, li asseguro que nostra tasca fóra l'estudi del pròleg

de sa notable obra que ja comença a ser vergonyós que nostre públic no conegui.³⁹ Llavors podríem emprendre els oratoris de Haendel i les Passions de Bach, cantates i tants tresors com hi ha desconeguts de la nostra gent. Tot vindrà si Déu ho vol.⁴⁰

A través dels contactes que tenia Pedrell, Millet entrà en coneixença amb els francesos Charles Bordes i Albert Soubies, amb els quals mantingué intercanvis d'obres, així com també facilità l'actuació a Barcelona dels cantors de Sant Gervais; l'Schola Cantorum de Paris es convertí en un nou referent a què emmirallar-se.⁴¹ L'italià Tebaldini també es relacionà amb Millet mercès a les gestions de Pedrell, per a intercanvi d'obres. Aquests contactes permetien contrastar la feina i els projectes de l'Orfeó Català envers el moviment coral europeu, alhora que li permetien endinsar-se en un cercle de relacions comunes de Pedrell.

El nacionalisme musical, un terme massa genèric per a encabir-hi interpretacions tant diverses i disperses com es donaren al segle XIX, marcà àdhuc Millet. I la petja vingué novament de Pedrell, a qui Millet prengué en aquest aspecte com a figura de referència. Un estudi acurat de l'ideari nacionalista pedrellià ens fa adonar de les diverses coincidències envers el de Millet, i no pas per casualitat, ni tampoc com a resultat d'un hipotètic "esperit de l'època" —un subterfugi romàntic que, si tenim en compte la diversitat i, fins i tot, l'oposició de models nacionalistes llavors vigents, no es pot mantenir com a vàlid—. De nou, les pròpies paraules de Millet ens confirmen el seu posicionament, molt més enllà d'una suposada actitud llagotera, actitud que mai es donà en un home sincer i directe d'expressió com ell fou:

"Difícil m'és consignar com estimo els bons desitjos de vostè per a l'Orfeó i per a ma pobra persona. Sols li diré que això m'anima a treballar de ferm per l'art veritat, prenent exemple de qui com vostè lluita sempre contra la ignorància del *vulgo* de dalt i de baix sense defallir mai, amb aquest entusiasme raríssim en nostra nació de toreros i flamenques i burgesos sense ideals. Ànimes petites, miserables, que si es serveixen de l'art és com d'un gerro per adornar el saló. Cregui que fóra llàstima que compreguessin els Victorai i Morales; no en són dignes."⁴²

L'ESTÈTICA DE MILLET EN LA SEVA OBRA COMPOSITIVA

El catàleg de les seves composicions no és gaire extens; fins i tot el mateix autor no deixava de considerar-les obres humils. De totes maneres, un estudi detallat podria revelar que hi ha quelcom més rere de l'aparent simplicitat de les obres; no en va moltes d'aquestes han romàs al repertori popular fins a dates molt recents, com el cas del *Via Crucis*. Una primera ullada al seu catàleg és prou aclaridora de la preponderància del repertori religiós, per damunt, fins i tot, de les obres de tipus coral. No hi existeix cap obra de tipus teatral, per les raons que abans hem exposat de distanciament estètic envers aquest gènere. Tampoc no hi ha una obra significativa dins de les obres orquestrals, llevat de les diferents versions que va realitzar d'altres obres.

En l'apartat d'obres per a piano, repertori de cambra, trobem una única composició, amb un títol prou indicador del seu deler: les *Catalanesques*, escrites l'any emblemàtic de 1891 —any de la fundació de l'Orfeó, de la publicació del manifest pedrellià *Por Nuestra Música*, de l'aparició de les cançons de F. Alió, entre d'altres—. Es tracta d'unas obres que són prou interessants, d'inspiració poètica sobre de textos de Farnés, de Milà, i sobre de fragments de cançons populars que encapçalen cadascuna de les diferents estampes. L'obra s'inscriu dins del corrent nacionalista que cercava una inspiració directa en el constructe, a vegades utòpic, de la Pàtria catalana.

El repertori per a veu i piano deixa entreveure les capacitats de Millet per assolir una unió molt reeixida entre el text i la música. *La Balala*, però sobretot *Sospirs* són peces d'una interessant harmonització, construïdes sobre un acompanyament de piano no complex, i d'una línia melòdica ben construïda, directa i clara. En diferents escrits de Millet, aquest es posiciona sobre la recerca d'un perfil melòdic que ell anomena en ocasions "ferm", en d'altres "fresc", això és, inspirat d'una forma o d'altra en el repertori popular que conservava trets melòdics relativament simples. Aquest és un dels trets més destacables de les obres de Millet, la seva gran capacitat per crear melodies expressives i de gran emotivitat, però amb elements aparentment prou simples i

clars. Alhora, no es descuida mai de l'interès harmònic, i aquesta és una característica que dona qualitat a la producció de Millet, en el sentit que es diferencià de les obres d'altres autors que, en cercar també un perfil melòdic planer i fàcil d'ésser cantat de forma popular, simplificaven en excés l'acompanyament harmònic fins a reduir a allò obvi i trivial les seves harmonitzacions; no fou aquest el cas de Millet que sabé realitzar un discurs harmònic vinculat amb l'estètica de finals del segle XIX. El teixit harmònic continua servant el seu interès en les obres de tipus religiós.

El repertori coral no és tan extens com es podria esperar en un home dedicat en cos i ànima a l'obra del seu Orfeo: només setze composicions, una xifra minsa en comparació amb les més de seixanta-quatre obres de tipus religiós que té. De les obres per a cor, les més antigues eren compostes per a cor masculí, això és, pensades per a la interpretació d'una primera agrupació coral que estava constituïda només per homes, ja que no organitzaria fins anys després les seccions femenines i infantils. Quan s'ampliaren aquestes seccions, algunes de les obres precedents foren arranjades per a cor mixt.

Del conjunt d'aquestes setze obres corals, una consisteix en una caramella de tipus popular; una altra obra és una transcripció d'una peça per a cant i piano; una altra es tracta d'una peça per a cor infantil; set són harmonitzacions o recreacions de cançons populars, veritablement molt ben realitzades i exemplificadores, i només sis poden ésser considerades obres originals, entre aquestes *El cant de la Senyera* o el *Coral a boca closa*. Les obres mostren un bon coneixement de l'escriptura vocal, i mantenen la bonesa melòdica, així com un substracte harmònic interessant, palesat a bastament al *Coral a boca closa*. El seu interès en el repertori popular referma el que n'hem expressat en referir-nos al paper d'aquest dins del seu ideari nacionalista. És interessant d'adonar-nos que Millet no pretengué convertir l'Orfeo en una eina de difusió del propi repertori, ans el contrari; esperonà els compositors del seu temps a escriure per al seu cor, tant si eren obres concebudes dins de la inspiració de la cançó popular, com obres originals, amb les quals creà un repertori coral.⁴³ En general, l'obra coral de Millet és molt ben construïda, ja que assolía unes

obres molt reeixides i capaces d'arribar a emocionar de forma directa i sincera. Aquí rau el seu interès i la importància que posseeix, tant des del punt de vista musical com per l'estima popular que assoliren amb facilitat, i que han pogut mantenir amb el pas del temps.

Les seves composicions religioses mereixrien un estudi acurat, ja que són més que l'expressió de les seves més fermes i sinceres creences i molt més que un simple repertori funcional; no compongú només per a la seva capella de Sant Felip Neri, o per a la capella de música de la Mercè, de la qual en fou director des de 1906. Per a Millet tenien la mateixa finalitat les obres de polifonia religiosa del Renaixement que les obres contemporànies, ara bé, aquestes darreres semblava que havien de parlar més directament al cor dels fidels, havien d'ésser més accessibles, però alhora s'havien de mantenir separades d'un tipus de música religiosa conreada fins al moment, en què la presència de les influències del teatre líric l'enutjaven i el feren distanciar-se pregonament d'altres compositors del seu temps.⁴⁴

Entre les seves obres destaquen les dues sèries de *Cants Espirituals*, i en especial la segona, escrita entre els anys 1937-1940, quan Millet visqué el temps de guerra reclòs a la seva casa pairal del Masnou, una època de sofriment i desesperança per la incomprensió de tot allò que l'envoltava. Aquesta obra, d'una pregona sinceritat i d'una profunditat poètica en algunes de les peces poques vegades assolida amb anterioritat, fou un escapament del compositor davant d'una societat en la qual se sentia aliè, i que, no obstant això, ell encara pretenia adreçar. La tria de fragments epistolars que Millet dirigí al felipó Jaume Garcia i Estragués, autor dels textos, reflecteix el pensament del compositor, en què descobrim un Millet amb unes pregones i irreductibles creences religioses, convençut de la capacitat èmica de la música, i entregat a allò que ell creia que havia d'ésser el seu objectiu cabdal, escriure un cant a Déu i als Homes:

"El meu pensament és el d'aixecar l'esperit d'aquest moment paorós que passem i que un cop passat tinguin els fidels un ritme melodiós que els torni a la pau lluminosa de la fe.

[...] Voldria trobar un nou "melos" lluminós i ardent, i simple, i encantat per l'entu-

siasme piadós i... jo sóc i em trobo mesquí i pobre. Però ja m'aconso laré amb qualsevol cosa que vingui, i si no serveix, senyal que no sóc digne d'aquest lluminós servei de Déu.

[...] Trobo que els músics hauríem de donar al públic la nostra música (sobretot els que escrivim per al poble), d'una manera anònima: "aquí teniu això; mireu si encaixa; si no llanceu-ho. Qui ho ha fet? Un qualsevol. Els pintors antics no firmaven els seus quadres. I els que valen la pena prou que els coneix l'Amo."⁴⁵

Catàleg de les composicions de Lluís Millet servades a la Biblioteca de l'Orfeó Català

El catàleg s'ha realitzat a partir del buidat de l'antic catàleg d'obres musicals que es conserva a la Biblioteca de l'Orfeó Català.⁴⁶ En realitat, es tracta d'un llibre de registre, amb ordenació alfabètica d'autors, en què s'anaven consignat, des d'una data bastant propera a la seva fundació, les diferents composicions que eren dipositades a la biblioteca de l'entitat. Generalment, es consignava si es tractava d'obres per a cor, amb el nombre de veus, per a solista, o bé de versions orquestrals. S'han mantingut, en el nostre catàleg, aquests mateixos criteris, alhora que s'ha respectat la grafia en ocasions sense normalitzar, arrançant, però l'accentuació.

El llibre de registre no divideix en cap moment les obres en gèneres, partició que hem endreçat en el nostre catàleg. També hem agrupat sota un mateix títol les versions d'una mateixa obra — mentre que en el catàleg de la B.O.C sovint es troba anotada alguna obra més d'una vegada, segons fos en versió de cor mixt o per a solista— També hem assenyalat les diferents versions i arranjaments orquestrals que es realitzaren sobre obres de Millet, tot indicant-ne, entre parèntesi, l'autor de l'orquestració.

Abreviatures emprades

ac	acompanyament
org/ac	orgue o acompanyament
pi	piano
pi/org	piano o orgue
S	Soprano
V	Veü

Música simfònica

- *Canticum amoris* /versió per a orquestra.
- *Catalanesques*. Impressions. Versió per a orquestra de l'obra homònima per a piano.
- *Flor de lliri i rosa*. (instrumentació de R. Ferrer, de l'obra per a cant i piano)
- *La Balalí* (instrumentació de Rafael Ferrer, de l'obra per a cant i piano)
- *Ègloga*.
- *Sospirs*. (instrumentació de R. Ferrer de l'obra per a cant i piano)
- *Tristesia*.

Música de cambra

- *Catalanesques*. Impressions. Pi sol. Madrid, UME, 1890.
(Himne/ Ballet/ Complanta/ Jovenívola/ Brindis/ Humorada/ Tristesia/ Empordanesa/ Torrent avall)

Obres per a Cant i piano

- *La Balalí*. 1 V, pi. Madrid, UME. 1890.
- *Los Segadors*. Harmonització de la cançó popular, 1 V, pi.
- *Muntanyenca*. 1 V, pi.
- *Sospirs*. 1 V, pi. Lletra de J. Verdaguer.

Obres Corals

- *Cançó de Pasqua Florida*. Caramelles, cor popular.
- *Cap al tard*. V mixtes.
- *Choral a boca closa*. 4 V masculines. / Versió per a V mixtes.
- *El cant de la Senyera*. V mixtes.
- *El cant dels aucells*. S, 4 V masculines.
- *El comte Arnau*. V mixtes.
- *Els fadrinets de Sant Boi*. 4 V masculines.
- *El pastoret*. V masculines./ versió per a V mixtes.
- *Els segadors*. V mixtes.
- *Himne català*. 4 V masculines.
- *Himne patriòtic (Volem que siguin catalans)*. V mixtes.
- *La dama d'Aragó*. V mixtes/ traducció al francès (*La Dame d'Aragon*).
- *Jovenívola*. 4 V masculines. / Versió per a 4 V mixtes.
- *Margarideta*. Cor uníson.
- *Som petits*. Himne d'infants. Cor uníson.
- *Sospirs*. 5 V mixtes(transcripció de l'obra de cant i piano, realitzada per Lluís M. Millet).

Repertori de Música Religiosa

- Adoració de les cinc llagues de Jesús Crucificat. 1 V, org/ac.
- A la Mare de Déu de la Divina Providència. 1 V, org/ac.
- A Maria Verge Clement. 1 V, org/ac.
- A Santa Teresa de l'Infant Jesús. 1 V, org/ac.
- Càntic a la Verge de la Gleva. Cor uníson.
- Canticum amoris. 4 V, orgue/ac.
- Cants Espirituals. Sèries I-II Lletra de Lluís Maria Valls. Barcelona, La Hormiga de Oro, 1912. 1 V, ac pi/org (Himne a Sant Felip Neri/ Jesuset/ Via Crucis/ A Jesús ressuscitat/ Jesús als cristians/ Pregària a Jesús/ Aconsolem Jesús/ Llohances al Santíssim Sagrament/ Estació al Santíssim Sagrament/ Pregària a Maria/ Les fineses de Maria/ El pecador a la Verge dels Dolors/ A Maria/ Les Novíssimes/ Món, Dimoni i Carn/ La resignació/ Espanya suplicant/ La pregària del Jovent/ Al Cel blau/ Glòria a Déu).
- Cants Espirituals. Segona sèrie. Lletra de Jaume Garcia i Estragués, C. O. Barcelona, tallers I. G. Seix i Barral Germans, 1951. 1 V ac pi/org (Goigs a l'lor de Sant Felip Neri/ Crist venç/ A Maria, Verge potent/ Salm de penediment/ A la Mare de Déu de la Divina Providència/ A Maria, Verge Clement/ A Jesús Amor/ A Santa Teresa de l'Infant Jesús/ Lloat sigui Déu! / Mare de Déu del Roser/ Goigs a l'lor de Santa Teresa de l'Infant Jesús/ A Maria, Verge fidel/ La Túnica/ Pregària a la Mare de Déu del Carme/ Bon Jesús. Eucaristia)
- Deu vos salve Maria. 4 V mixtes / versió 1 V, pi/ac.
- Gloria Crist Rei. 1 V, org/ac.
- Gloria laus. 3 V mixtes.
- Goigs a la Mare de Déu del Carme. 1 V, org/ac.
- Goigs a la Verge de la Mercè. 1 V pi/ac.
- Goigs de Sant Pere Apòstol. 1 V, org/ac.
- Goigs en l'lor de la Immaculada. 1 V pi/ac.
- Goigs en l'laors de Sta. Eulàlia. 1 V pi/ac.
- Jesuset. 1 V pi/ac. / versió a 4 V mixtes.
- Himne a la Verge de la Mercè.
- Himne a Sant Antoni M. Claret. 1 V, org/ac.
- La nostra bandera. Cor uníson.
- Mare de Déu del Roser. 1 V, org/ac.
- Pregària a Maria.. 1 V, pi/ac.
- Pregària a Sant Jordi. 1 V, org/ac.
- Pregària a la Verge del Remei. 1 V, pi/ac. / Versió per a baríton i orquestra.
- Salm de penediment. 1 V, org/ac.
- Salve Maria. 1 V, org/ac.
- Salve Regina. 1 V pi/ac.
- Salve Regina Cataloniae. 3 V mix, org/ ac.
- Som germans! 1 V pi/ac.
- Stella Maris. 1 V pi/ac.
- Tantum ergo. 1 V, orgue/ac.

Francesc Cortès

NOTES

1. Millet, Lluís. "El doctor Albert Schweitzer", a *Revista Musical Catalana*, novembre del 1908. Reproduït a *Pel Nostre Ideal*. Barcelona, J. Horta, 1917. p. 333.
2. Entre d'altres cal destacar: Millet, Lluís. *El cant popular religiós*. Barcelona, Gráficas Henrich y Cia., 1912.
3. Millet, Lluís. *Pel Nostre Ideal. Recull d'escrits de Lluís Millet*. Barcelona, Joaquim Horta, 1917.
4. Vegeu Millet i Loras, Ma. Dolors. "La Revista Musical Catalana: Catàleg alfabètic d'autors (I) i de matèries (II)", a *Recerca Musicològica*, II, 1982. p. 125-172.
5. Vegeu Artís i Benach, Pere. *Lluís Millet vist per Lluís Millet*. Barcelona, editorial Pòrtic, 1983.
6. Millet, Lluís. "Parlament llegit en la junta General de l'any 1899", a *Pel Nostre Ideal*. p. 6
7. Millet, Lluís. "Discurs llegit en el certamen musical celebrat a Olot", a *Pel Nostre Ideal*, p. 89-92.
8. Id. *Ibid.* p. 92.
9. Id. *Ibid.* p. 93.
10. Tot i així l'aparició de la noció de la influència cristiana sobre la música popular en Pedrell es degué a altres motius. El compositor tortosí, en defensar que dins la música catalana hi existien les romanalles de la cultura musulmana, topà de manera radical amb els postulats que pensadors com Jaume Brossa o el mateix Almirall feien de les essències catalanes. Per a aquest segon grup, la cultura catalana havia d'ésser necessàriament nòrdica, per ésser ells uns admiradors del germanisme i per voler marcar distàncies de la cultura castellana. Pedrell, estupefacte davant les crítiques que veieren les seves obres, en concret *Lo cant de la muntanya*, introduí al cap de poc la noció de "bisantinisme", un subterfugi al qual atribuï les característiques "exòtiques o orientals" d'alguns dels cants populars catalans. De fet, és molt curiós que a les darreries de segle, i a mesura que es forja un perfil de pàtria catalana en els cercles modernistes i d'altres catalanistes, es van foragitant algunes cançons populars i fins i tot pràctiques musicals, com les estudiantines, que certs crítics catalans creien com no pròpies de la cultura. Aquesta fou una gran subversió de la realitat musical catalana, i les primeres composicions de cançons populars hagueren d'adaptar-se a uns postulats científicament desvirtuats per poder ésser acceptades en els cercles intel·lectuals d'aquell moment, no pas per un desig del propi músic, sinó de la superestructura sociopolítica del moment.
11. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell, 15 de desembre de 1899. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors "Lluís Millet a Felip Pedrell - epistolari - a *Recerca Musicològica* VI-VII, 1986-1987 p.313.
12. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 21 abril de 1897. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors, *Op Cit.*
13. Millet, Lluís. "Les cançons originals de l'Alió", a *Pel Nostre Ideal*, p. 100.
14. Millet, Lluís. "Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Materials", a *Revista Musical Catalana*, XXV, 1928, p. 345-352; Id. "Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Volum II de materials", a *Revista Musical Catalana*, XXVI, 1929; Id. "Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Materials. Volum III", a *Revista Musical Catalana*, XXVIII, 1931.
15. Millet, Lluís. "Per què?", a *Revista Musical Catalana*, I, gener de 1904. Cfr. *Pel Nostre Ideal*, p. 32-34.
16. Pedrell, Felip. "Músichs vells de la terra. Pere Albert Vila", a *Revista Musical Catalana*, I, 1904, p. 3.
17. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 27 de gener de 1898. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. *Op. cit.* p. 293.
18. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. El Masnou, 24 d'agost de 1899. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. *Op. cit.* p. 310.
19. Millet, Lluís. "Des de Bayreuth", a *Pel Nostre Ideal*. p. 386-388.
20. Vegeu Rifé i Santaló, Jordi. "A propòsit de la polèmica entre Eugeni d'Ors y Lluís Millet sobre la música", a *La Realidad Musical*, p. 621-630; Millet, Lluís. "A en Robert Gerhard", a *Revista Musical Catalana*, XXVII, 1930, p. 110-113.
21. Millet, Lluís. "La Sardana", a *Pel Nostre Ideal*. p. 123.
22. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 26 de novembre de 1897. Publicada per M. Dolors Millet i Loras. *Op. cit.* p. 291.
23. Millet, Lluís. "Carta oberta a en Amadeo Vives", a *La Renaixensa*, 19 de maig de 1897. Reproduïda a *Pel Nostre Ideal*, p. 107-108.
24. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. Barcelona, 18 de juliol del 1896. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. "Lluís Millet a Felip Pedrell -Epistolari-", a *Recerca Musicològica*, VI-VII, 1986-1987, p. 261.
25. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. Sense data.

Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. *Op. cit.* p. 336-337.

26. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 18 de juliol de 1896. Id. *Ibid.* p. 263.

27. A la Biblioteca de l'Orfeó Català s'hi serva el madrigal, una partitura manuscrita de F. Pedrell, amb una dedicatòria: "Traducido para el Orfeó Catalá y dedicado al mismo por su amigo y consocio Felipe Pedrell [rúbrica]. 17 septiembre 1897". Biblioteca de l'Orfeó Català, II-19.

28. Millet i Pagès, Lluís. *El cant de la Senyera*. Lletra de Joan Maragall. Barcelona, UME. Reducció per a cant i piano de Joan Salvat. Dedicatòria de Millet: "Al meu estimat Orfeó Català en la festa de la benedicció de la Senyera. 11 d'octubre de 1896.

29. Al voltant de la temàtica dels himnes, vegeu Artís, Pere. *El cant coral a Catalunya (1891-1979)*. Barcelona, editorial Barcino, 1980. p. 45-58.

30. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 21 de setembre de 1896. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. *Ibid.* p. 266.

31. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 27 de setembre de 1896. Id. *Ibid.* p. 268.

32. "Desitjaria que vostè m'il·lustrés en aquest assumpte, perquè jo hi sóc completament llec. Tinc por que tots aquests certàmens no siguin una camama capaç de donar un disgust seriós a qui hi vagi de bona fe." Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 23 d'agost de 1897. Id. *Ibid.* p. 286.

"Un consell vul demanar-li i és si creu de bon gust en alguna part de la missa fer callar part del cor i fins en certs moments fer cantar a soli. Li estimaré em doni el seu parer." Id. *Ibid.* p. 341.

33. Artís i Benach, Pere. *Lluís Millet vist per Lluís Millet*. Barcelona, editorial Pòrtic, 1983. p. 57.

34. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 29 d'octubre de 1896. Publicada per Millet i Loras, M. Dolors. *Op Cit.* p. 272.

35. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 4 de gener de 1897. Id. *Ibid.* p. 276.

36. "Oh Déu! Quin terrabastall en les Capelles! Estan furiosos contra nosaltres: la Missa de Victòria es passeja triomfalment per totes les esglésies cantada per nosaltres en funerals dels "grossos": Collaso, Duquesa Solferino, comerciants de primera força; a Sta. Maria, a St. Jaume fins a la Catedral; en Marraco, a punt de presentar la dimissió (diu ell); algun altre demanant almenys algun dret. Estan rabiant i s'esbraven, sap com?, enviant anònims al Bisbe dient pestes de nosaltres i fent dir a algun

predicador, des de la trona, mal d'aquests orfeons que canten música religiosa als teatres. Es posen la mà a la butxaca i lladren; els hem de donar la bola." Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 23 de novembre de 1898. Millet i Loras, M. Dolors. *Op. Cit.* p. 302.

"La batalla va guanyant-se. Els mestres s'esveren i comencen a privar a sos súbdits que es deixin llogar per nosaltres. Em sembla que ara els ve el patir. Que es despertin; prou han dormit!" Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 27 de gener de 1898. Id. *Ibid.* p. 293.

"La guerra dels mestres contra nosaltres [la capella de Sant Felip Neri] continua i més ara des de la vinguda del nou Bisbe en qui ells creuen que hi tenim molt de bo." Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 3 de gener de 1900. Id. *Ibid.* p. 314.

37. El 1902 s'interpretaren les primeres obres, motets entre els anys 1905 i 1907 fins al *Magnificat* el 1908. Vegeu Artís i Benach, Pere. *Lluís Millet vist per Lluís Millet*. Barcelona, p. 133.

38. Sobre el repertori, cal veure Artís i Benach, Pere. *El cant coral a Catalunya (1891-1979)*. Barcelona, editorial Barcino, 1980. p. 92-103.

39. Es referia al "Pròleg" de l'òpera *Els Pirineus* que s'havia estrenat el 1897 a Venècia.

40. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. 26 de febrer de 1900. Millet i Loras, M. Dolors, *Op Cit.* p. 315.

41. De fet, l'exemple de *La Tribune de saint Gervais*, revista de la Schola Cantorum de Charles Bordes degué servir com un altre element de referència per a Millet i la seva *Revista Musical Catalana*.

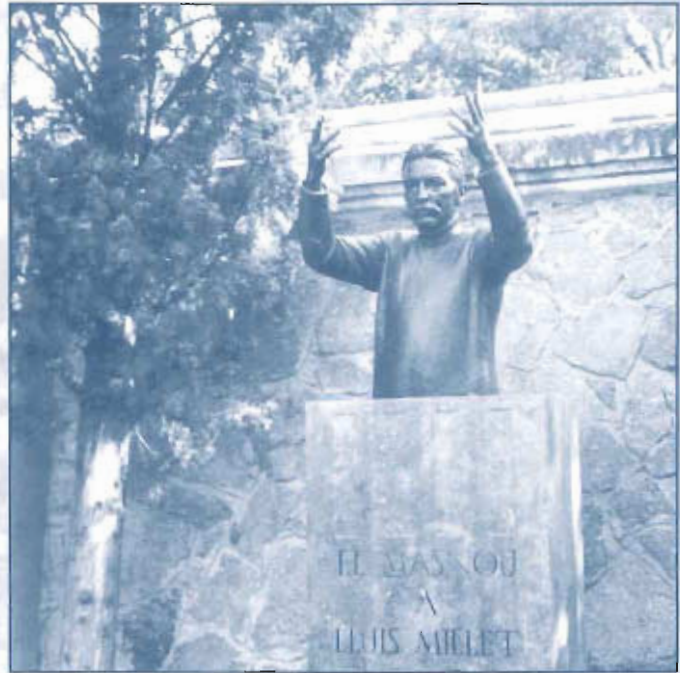
42. Carta de Lluís Millet a Felip Pedrell. Sense data, possiblement del 1896. Id. *Ibid.* p. 341.

43. Per a una visió global del repertori anterior de tipus claverià, cal veure Carbonell i Guberna, Jaume. *Josep Anselm Clavé i el naixement del cant coral a Catalunya (1850-1874)*. Cabrera de Mar, editorial Galera-da, 2000.

44. Vegeu Cortès i Mir, Francesc. "La Música Religiosa", a *Història de la Música Catalana, Valenciana i Balear. Del Romanticisme al Nacionalisme*. Vol. III. Barcelona, Ed. 62, 2000.

45. Reproduït pòstumament a Millet, Lluís. *Cants Espirituals*. Segona Sèrie. Barcelona, tallers I. G. Seix i Barral Germans, 1951.

46. D'ara endavant s'empraran les sigles B.O.C. per a referir-nos a la Biblioteca de l'Orfeó Català.

ADDENDA

Dossier documental sobre
Lluís Millet i el Masnou

per:
Rosa Almuzara

Monument de Lluís Millet al Masnou, en els jardins que porten el seu nom.

PROVINCIA DE BARCELONA.

Calle de *Labrador*
Número *11*
Cuarto

Barrio de

Distrito de *Masnou*

Relacion de las personas que habitan en la referida habitacion.

NOMBRES Y APELLIDOS.	Naturaleza.	Elad.	ESTADO.	OCUPACION.	OBSERVACIONES.
<i>Salvador Millet y Entest</i>	<i>Masnou</i>	<i>26</i>	<i>Casado</i>	<i>Empleado de la casa</i>	} <i>Padres e hijos</i>
<i>Gran de Capella Millet</i>	<i>♀</i>	<i>38</i>	<i>♀</i>		
<i>Salvador Millet y Pages</i>	<i>♀</i>	<i>16</i>	<i>Soltero</i>	<i>Estudiante</i>	
<i>Jou</i>	<i>♀</i>	<i>17</i>	<i>♀</i>		
<i>Gran de</i>	<i>♀</i>	<i>10</i>	<i>♀</i>		
<i>Mari</i>	<i>♀</i>	<i>7</i>	<i>♀</i>		
<i>Rafael</i>	<i>♀</i>	<i>9</i>	<i>♀</i>		
<i>Josep</i>	<i>♀</i>	<i>2</i>	<i>♀</i>		
<i>Yani</i>	<i>♀</i>	<i>3 años</i>	<i>♀</i>		

Por el intermedio que se halla casado de virge
Miguel Borrall

Cens de la població de 1867, és el primer conservat a l'Arxiu Històric Municipal del Masnou. Es tracta del full corresponent a la família Millet-Pagès.

PADRON DE VECINOS.

AÑO DE 1875

Distrito Calle del Lavadero N.º 11 Pizo

Casa propia de D. Salvador Millet y Pagès

Nombres.	APSELLIDOS.		Fecha del nacimiento.			NATURALIDAD.		ESTADO.	PROFESION. (1)	RESIDENCIA habiéndola.		TIEMPO de residencia en el pueblo.	CLASIFICACION como habitante (2)	Observación (3)
	Paterno.	Materno.	Día.	Mes.	Año.	Pueblo.	Provincia.			Año.	Mes.			
Salvador	Millet	Pagès	8	Abil	1848	Barcelona	Cataluña	casado	marino					
Francisco	Pagès	Pagès	19	Abil	1852	"	"	casado	"					
José	Millet	Pagès	7	Ago	1854	"	"	soltero	marino					
Francisco	Millet	Pagès	16	Nov	1857	"	"	"	"					
Juan	Millet	Pagès	23	Ago	1860	"	"	"	"					
Gabriel	Millet	Pagès	19	Abil	1862	"	"	"	"					
Gerón	Millet	Pagès	15	Abil	1867	"	"	"	"					

El jefe de familia.
 Por mi parte *José Millet y Pagès*

Excepto la penúltima casilla, todas se llenarán por el apellido ó cabeza de familia, expresando en cada línea el nombre y demás circunstancias de cada uno de las personas que habita en la casa, empezando por él, su mujer, padres, hijos, parientes, criados y dependientes.
 (1) En la casilla Profesión, se pondrá la que cada uno ejerce ó su ocupacion habitual, y si tuviere mas de una todas ellas; por ejemplo médico, propietario y labrador, rentista del Estado y lista de otras públicas, periodista, agente de negocios y comerciante, etc., etc.
 (2) En la casilla Residencia habiendo se fijará el pueblo en que habita la persona la mayor parte del año; por ejemplo un estudiante que está la mayor parte del año en Murcia, aunque resida en Orizaba, se enjuzgará en el punto en que habita al hacerse el padrón, poniendo como residencia habitual Murcia.
 (3) Esta casilla se llenará por el Ayuntamiento, poniendo al margen de cada nombre una de estas tres palabras: vecino, domiciliado, transeunte clasificando á cada habitante según el art. 11.
 (4) En virtud de lo dispuesto en el art. 1.º del Real decreto de 31 de julio de 1875, en la casilla de observaciones se consignará si los hombres de 19 á 25 años están exentos del servicio mil.

Cens de la població de 1875 (AHMM), corresponent a la família Millet-Pagès. Veiem com els fills grans; Josep i Francesc, encara segueixen la carrera de marino, just abans de la crisi de la marina mercant, que creiem que no fou deguda pas pel factor reconversió vela/vapor, sinó per la supressió del dret diferencial de bandera.

En els següents censos ja no hi figura la fitxa de la família, i sabem que passà a residir a Barcelona. Probablement, el que fa que la família es traslladi sigui la crisi econòmica, o per altres raons familiars, ja que observem que en el darrer cens no hi figuren ni el fill primogènit Salvador, ni en Jeroni.

En el llibre de Baltasar Samper (*La nostra gent: Lluís Millet*. Barcelona, Llibreria Catalonia, s.a.), en la pàgina 16, dóna l'explicació següent de la marxa familiar a Barcelona: *Quan En Millet tenia set o vuit anys, les darreres revoltes de la guerra carlista dugueren consternació al Masnou. Hom vivia amb l'ai al cor a la petita vila. Diu que en sentir una corneta, sense fer distincions, les dones cridaven amb desconfort: -Ara toquen a matar i a deshonorar!, i totes les portes eren tancades a corre-cuita. Fou per això que moltes famílies, tot fugint de complicacions bèl·liques, llogaren un pis a Barcelona i hi vingueren a viure;*

Casa de la família Millet, al fons es veu l'absis de l'església parroquial de Sant Pere.

Detall de la casa, entre la porta i el cancell. Es pot veure que el sostre encara conserva les pintures d'època.

Fragment de carta a Amadeu Vives
(estiu del 1893)

El Masnou és una població que no té l'al·licient dels poblets de muntanya, amb aquell aire de pagès, aquell color de pa moreno; en canvi, no té la bullícia de la ciutat. Hi ha una calma que s'acosta a l'ensopiment. Amb tot i això, jo no sé pas què hi trobo, que reca deixar-lo... Què serà...? M'ho volguessis escriure, tu que saps tant!

(p. 53 del llibre de Pere Artís: *Lluís Millet vist per Lluís Millet*. Barcelona: Ed. Pòrtic, 1983)

Indicador del carrer de 1918 quan es canvià el nom del carrer *Lavadero* per *Lluís Millet*.

Indicador actual.

Església parroquial de Sant Pere, on fou batejat Lluís Millet.

Per la proximitat amb *casa seva*, quan el juliol de 1936 es va cremar, Lluís Millet va patir molt.

Fragment de carta a Joan Llongueres (9 d'agost de 1936)

L'home és un ésser ben estrany, difícil de definir. Quin misteri més profund hi ha en nosaltres mateixos! És ben veritat que en l'home hi ha tot el compendi de la creació: des del dimoni fins a l'àngel: Quin fàstic fa de vegades, quina ràbia; i a voltes, quina llum, força i plenitud de bonesa el sublima.

Aquí al Masnou, per sobre de les coses tristes que hi ha passat, hi ha un cel tan blau, i per davant un mar tan blau, que fa que el mal resti esblaimat i que un vegi el somris misericordiós de Déu sobre les nostres misèries!

Rebi una abraçada d'aquest amic que l'estima

(pp. 321-322 del llibre de Maximiano García Venero *Lluís Millet cantaire de Catalunya*, Barcelona: Destino, 1951).

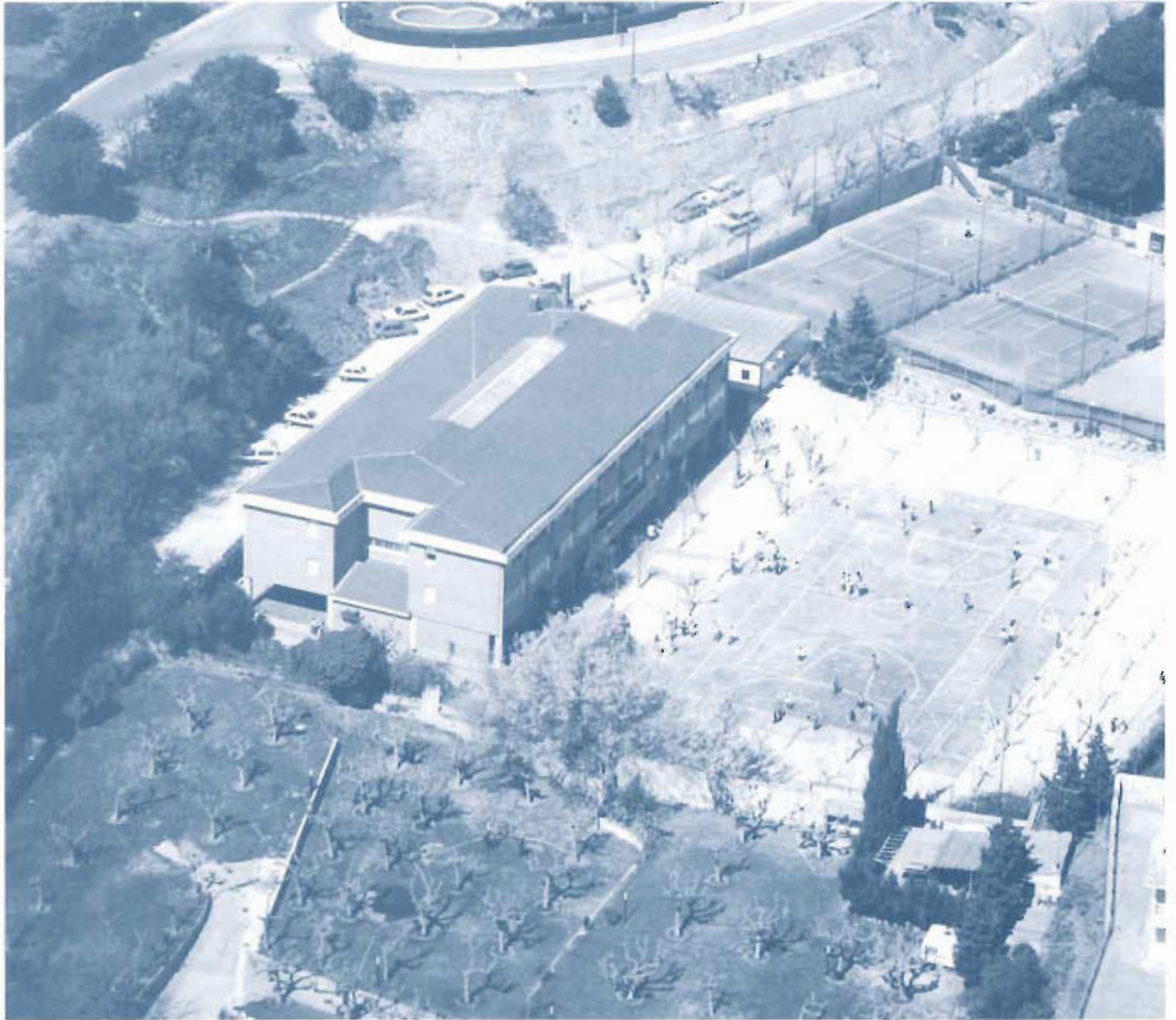
Coral de La Calàndria amb Lluís Millet com a soci honorari (el tercer començant per baix des de l'esquerra). 1931

Coral de La Calàndria, 1919

Concert de l'Orfeo Català, dirigit per Lluís M. Millet a La Calàndria el 1957, v. pp. 72-74

Vista aèria de l'escola pública al Masnou, que porta el nom de Lluís Millet. (1979)

DOSSIER SOBRE LES CELEBRACIONS DEL CENTENARI DEL SEU
NAIXEMENT (1967).

Placa commemorativa col·locada a la casa familiar dels Millet el dia 18 d'abril de 1967.

ORFEÓ CATALÀ
O. T. C. O.

Barcelona 11 novembre 1966.

Gen. Sr. D. Francisco de P.
Salazar Bulí

Alcalde de Masnou.

Me distinguido amigo: A V. y a la Corporación Municipal de Masnou, un agradecimiento más sincero por el recuerdo dedicado a mi añorado padre, hijo preclaro de esta villa, en el XXV Aniversario de su muerte.

El siempre había sentido por su pueblo natal un afecto entrañable que está puesto de manifiesto muchas veces en sus escritos, cartas etc, y acentuado más que nunca en sus últimos tiempos, buena parte de los cuales pasó en Masnou.

Aprovecho esta ocasión para desear a V. y los suyos unas felices fiestas navideñas.

De V. af. y amigo

Lluís Millet

Aquesta carta que està inclosa en l'expedient de les celebracions del centenari del naixement, també l'hem inclosa, perquè ens dona notícia d'un homenatge a Lluís Millet el 1966.

Madrid, 18 abril 1967

Ilmo. Sr. D. Francisco de P. SALAZAR CULI
Alcalde del Ilmo. Ayuntamiento de la
Benéfica Villa de
MASNOU -Barcelona-

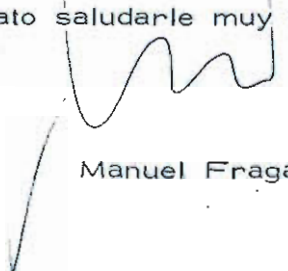
Distinguido Sr. Alcalde y amigo:

Otras ocupaciones comprometidas en mi calendario hace ya tiempo impiden que pueda hacerme presente en los actos de homenaje al ilustre músico catalán maestro Millet que su villa natal le rinde con ocasión del primer centenario de su nacimiento.

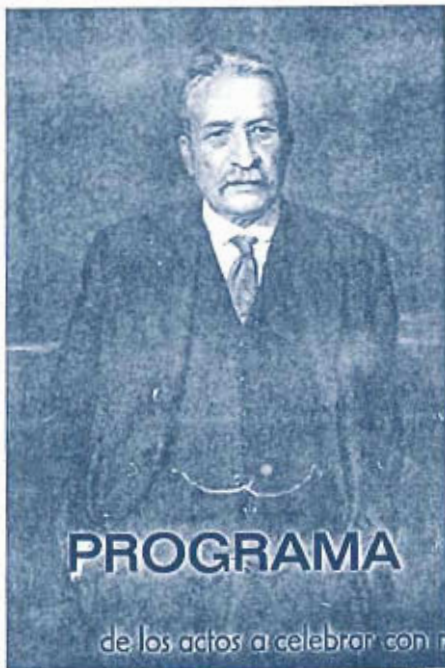
Dada mi admiración a la gran obra llevada a cabo por el nombre de Millet con la creación y sostenimiento del renombrado "Orfeo Catalá", de feliz continuidad, no quiero dejar de testimoniar mediante estas líneas a Vd. y a la Corporación - que preside mi adhesión al homenaje.

Me place comunicarle, al propio tiempo, que he de signado al maestro Alberto Blancafort, director de los Coros de la RTV Española para que me represente en dicha conmemoración, llevando así un mensaje directo de admiración y amistad de nuestra agrupación coral a los componentes y directivos de nuestro querido y famoso "Orfeo Catalá".

Me es grato saludarle muy cordialmente,

Manuel Fraga Iribarne

PROGRAMA

de los actos a celebrar con motivo
del primer centenario del
nacimiento de

Luis Millet Pagés

hijo ilustre de la Villa
y fundador del

"ORFEO CATALA"

23 de Abril 1967 - Fiesta de San Jorge

Patrocinado por el Ilmo. Ayuntamiento de Masnou.

A las 12'30: En la Iglesia Parroquial

Misa por el alma del insigne
fundador del "Orfeo Català"
LUIS MILLET PAGÉS

A las 13'30: En la calle Luis Millet, n.º 11

Descubrimiento de una placa
conmemorativa en su casa
natal.

A las 14'30: En la sala Fco. Maristany
del Casino.

Almuerzo-homenaje.

A las 18: En la sala Pere Grau.

Concierto a cargo del "Orfeo
Català", con un escogido
repertorio, bajo la dirección
del maestro
Luis M.º Millet Millet.

CASINO DE MASNOU - 23 ABRIL 1967

GRAN CONCIERTO A CARGO DEL

"ORFEO CATALA"

Dtor. LUIS Me MILLET

**Patrocinado por el Ilmo. Ayuntamiento de
MASNOU**

Precios Populares

VELLER - TELÉFONO 341011

CONCIERTO
"ORFEO CATALA"

Primer Centenario del nacimiento de
Luis Millet Pagés

—MASNOU—

ENTRADA
PTAS. 25

Palco Anfiteatro..... Silla.....

CONCIERTO "ORFEO CATALA"

Primer Centenario del Nacimiento de

Luis Millet Pagés

—MASNOU—

Día 23 de Abril, a las 18 horas.

ENTRADA - 25 ptas.

Palco Anfiteatro..... Silla.....

N.º 46

PRIMER CENTENARIO
DEL NACIMIENTO DE

Luis Millet Pagés

HIJO ILUSTRE DE LA VILLA
Y FUNDADOR DEL

"ORFEO CATALA"

TICKET

Para el almuerzo que se celebrará en la Sala
"Francisco Maristany" del Casino,
el día 23 de Abril de 1967

Concierto Coral

por el

“Orfeo Català”

en su visita a Masnou

Con motivo del Primer Centenario del
nacimiento de su fundador, el Maestro

Luis Millet Pagès

Domingo, 23 de Abril de 1967.

Patrocinado por el Ilmo. Ayuntamiento de la Villa

PROGRAMA

AUDICION 1.041

I

Choral a boca close	LL. Millet
La nina bella (popular catalana).	Pérez Moya
La dama d'Aragó (popular catalana)	LL. Millet
El caçador i la pastoreta (popular catalana).	Bofei
El Comte Arnau (popular catalana)	LL. Millet
El pastoret (popular catalane)	LL. Millet
Fum, fum (cançó en forma de sardana).	Tomás
Remordiment	Morera
La nostra varema (sardana).	Morera

II

La Cançó nostra (sardana)	Morera
Jovenívola	LL. Millet
El cant dels ocells (popular catalana)	LL. Millet
Sospirs	LL. Millet
Jesús està escoltant (spiritual negre)	Dawson
Pel malg qui vé (madrígal)	Jannequin
In Paradisum (mòtet) dedicat a la memòria del Mestre	LL.M. Millet
La mort de l'escolà (poema coral).	Nicolau

Solistas: *Sonia Albadejo*, soprano
Cayetano Renom, tenor
J. López Esperbé, barítono

DIRECCION:
Mtro. LUIS M.º MILLET

Barcelona 30 Abril 1967.

ORFEÓ CATALÀ
O. T. C. O.

Em. G. Francisco de P. Salazar Juli
Mason.

Querido amigo, dignísimo Alameda: le agradezco mucho
sino la suya del 25 del corriente en la cual me
incluye la carta de adhesión del Ministro de Infor-
mación en la conmemoración masonense
del Centenario de mi estimado padre, que
con sumo gusto leeré en la próxima reunión de
nuestra Junta Directiva.

Igualmente le agradezco todos los deseos
desplegados por V. y por la Corporación que
V. preside, que dieron por fruto la brillante
y emocionante celebración del pasado día
23, de la cual tan satisfechos salimos todos.

Una vez más, muchas gracias por las ofe-
rencias que a favor de la expansión en Norte
América de la obra del Orfeo' pueda V. hacer.

Le abraza cordialmente este muy afec-
cionado y

Señ. Sr. Julián

ORFEÓ CATALÀ

La Junta Directiva de la nostra Entitat en la darrera sessió celebrada, acordà de trametre-us el seu profund agraiment pel magnífic acolliment atorgat a l'ORFEÓ CATALÀ en la seva actuació a Masnou amb motiu de commemorar-se el centenari del naixement del seu fundador Mtre. Lluís Millet i Pagès, fill il.lustre d'aquesta vila.

L'Orfeó Català que creu, com el seu Mestre, en l'agermanament de tots a través de l'art més bell, el cant, se sent sincerament joiós d'ha-ver pogut fer sentir les seves veus en aquesta bella vila. Agraeix també la magnífica organit-zació del concert i totes les fineses i defe-rències de que fou objecte.

Volgueu acceptar, distingit senyor i amic, per a vós i tots els vostres col.laboradors, el testimoni de la nostra estima.

Barcelona, 5 de juny 1967.

El Secretari,

Mr. Bayar

El President-accidental.

J. Lluís Millet

ECXM. SR. ALCALDE DE L'AJUNTAMENT DE MASNOU. MASNOU.

ORFEÓ CATALÀ
O. T. C. O.

Barcelona, 10 junio 1962

Señor F. de P. Salazar Culi
Mason.

Mi distinguido amigo: Me ha causado una agradabilísima sorpresa el voluosísimo obsequio, tan cariñosamente dedicado, del álbum de fotografías relativas a la inolvidable fecha del 23 de Abril pasado, en la que Mason conmemora tan solemne y emotivamente el Centenario del nacimiento de su hijo predilecto, el fundador del Orfeo Català y padre mío. A V. pues, y al Glorioso Ayuntamiento que tan dignamente representa, mis sincera gratitud por tan delicada muestra de afecto.

Así mismo también a V. particularmente voy a mi agradecimiento más sincero, por el donativo de que ha hecho objeto al "Orfeo Català", y una vez más, por todos los detalles demostrados para la esplendidez de la conmemoración.

Se abraza cordialmente este suyo afec. amigo

Enriç de Millet

ACTES DE LA INAUGURACIÓ DEL MONUMENT A LLUÍS MILLET EL
DIA 5 DE MARÇ DE 1977, ALS JARDINS QUE PORTEN EL SEU NOM

Vista dels jardins, adaptats per a jocs infantils. Tot i que aquest indret, conegut com els "garrofers", era un lloc habitual de jocs infantils, abans no estigues urbanitzat.

ILTMO. AYUNTAMIENTO
DE LA BENEFICA VILLA
DE
MASNOU

Sección _____

Negociado **Secretaria**

Núm. **Certificaciones**

Don EMILIO SALA ALSINA, Secretario accidental del Iltmo. Ayuntamiento de la Villa de Masnou,

C E R T I F I C O :

Que el Ayuntamiento Pleno en sesión celebrada con fecha 26 de Febrero de 1.976, adoptó entre otros el siguiente acuerdo: - - - - -

"MOCION-PROPUESTA ERECCION MONUMENTO EN MEMORIA DEL EMINENTE MAESTRO "LUIS MILLET".- Seguidamente se procede a dar lectura de la siguiente Moción cuyo contenido transcrito literalmente dice:- "MOCION.- Esta Alcaldía-Presidencia tiene el honor de someter a la Corporación la siguiente propuesta:- Masnou tuvo la dicha de ser cuna de uno de los maestros de nuestra tierra que más gloria ha dado a Cataluña en el presente siglo. Me refiero al Maestro Luis Millet, portador de un apellido ilustre entre los ilustres en nuestra Villa.- Queriendo a su tierra, todas sus obras tienen un alto sentido de patriotismo. De este amor salió su himno inmortal el "Cant de la Senyera" con el que junto con su "Orfeó Catalá" dió la vuelta al mundo alcanzando una perfección que lo coloca en la cúspide de los directores y compositores de su época.- Masnou le ha honrado varias veces y de distinta forma en el transcurso de los tiempos y así su retrato está en lugar preferente en la galería de Masnouenses ilustres. La calle que le vió nacer lleva su nombre y es una de las más bellas y típicas de la Villa. El coro por él fundado ha dado distintas interpretaciones en Masnou y sus coros juveniles nos deleitan todos los años con sus "Nadales".- Pero todo ello no es bastante. Su memoria debe perpetuarse y su obra debe continuarse siempre adelante. Es una de las fuentes de Cultura Catalana más profunda y más completa.- Llegado su momento, disteis vuestra conformidad a la creación de los Jardines Millet. Su obra está en marcha, pero creo que debemos hacer más en el sentido de que un monumento digno y esbelto, lleno de grandeza -tal cual corresponde al Maestro- fuese erigido en dicho lugar mediante colaboración popular.- Que a su vez todas las escuelas se enseñe y se explique la personalidad del hombre, las cualidades artísticas del maestro, la creatividad del músico y su amor a Masnou y a Cataluña que le hizo entregar toda su vida a la creación del Orfeó. Que las nuevas generaciones lo conozcan y se identifiquen con él, y que tan famoso Orfeó nos deleite ofreciendo sus magistrales composicio-

...//..

nes.- Por todo lo expuesto os pido vuestra adhesión a mi propuesta, que deseo concretar en los puntos siguientes:- a) Erigir un monumento al Maestro Luis Millet, digno, esbelto y lleno de grandeza con cooperación popular.- b) Celebrar una semana escolar dedicada a conocer al hombre, glosar su maestría, promocionar su obra y oír al Orfeo Catalá.- No obstante la Corporación acordará lo que estimese oportuno.- Masnou, veintiuno de Febrero de mil novecientos setenta y seis.- El Alcalde.- Miguel Humet Argemí".- Los señores asistentes espontanea y unánimemente acuerdan aceptar la propuesta que verifica la Presidencia para perpetuar la memoria del insigne Maestro Luis Millet respecto a la creación de un monumento, en virtud de las poderosas circunstancias y razones que se especifican en el documento expresado, ordenándose recabar para tal fin la autorización superior a expedir por parte de la Dirección General de Administración Local." - - - - -

Y para que así conste y surta sus efectos oportunos, libro la presente certificación de orden y con el visto bueno del Sr. Alcalde acctal. en Masnou a veintinueve de Abril de mil novecientos setenta y seis.

Vº Dº

El Alcalde acctal.

A large, stylized handwritten signature in blue ink, written over the right side of the document.

AJUNTAMENT DEL MASNOU
Patronat Municipal de Cultura

Inauguració del Monument al Mestre
LLUIS MILLET

L'ALCALDE I LA CORPORACIO MUNICIPAL
DE L'IL·LUSTRISSIM AJUNTAMENT DEL MASNOU

Tenen l'honor d'invitar-lo a l'homenatge al mestre

LLUIS MILLET i PAGES

assistint als següents actes programats pel dia 5 de març proper

A les 19 hores A la Casa de Cultura (Fundació Sensat-Pagès); entrega dels premis del concurs literari escolar i tot seguit inauguració de l'exposició dedicada al Mestre.

A les 20 hores Als Jardins Millet (Carretera de Teià), inauguració del monument a Ell dedicat, obra de l'escultor Jassans.

A les 21'15 hores A l'Església Parroquial de Sant Pere, concert per l'Orfeó Català.

Dissabte, 5 de març del 1977

- 19'— h. Obertura de l'Exposició Commemorativa i repartiment de premis del Concurs Escolar a la Casa de Cultura «Fundació Sensat-Pagès».
- 20'— h. En els jardins del Mestre Millet (carretera Teià), inauguració del monument al Mestre.
- 21'30 h. Església Parroquial de Sant Pere (entrada lliure): Concert de l'ORFEO CATALA.

PROGRAMA

Homenatge al Mestre (1867 - 1941)

El cant de la senyera	Lluís Millet
Coral a boca closa	"
La túnica	"
Salve Regina Cataloniae	"
Preghiera a la Verge del Remet	"
El cant dels ocells (pop. catalana)	"
La dama d'Aragó (pop. catalana)	"
Jovenivola	"
Volem que siguin catalans (himne patriòtic)	"

(pausa breu)

Tres corals de Nadal:

O Jesuset dolç	
Si el món és ple de gehre	J. S. Bach (1685 - 1750)
Puer natus in Betlehem	
O vos omnes	Pau Casals (1876 - 1973)
Tollite hostias	Saint-Saëns (1839 - 1921)
Lasciatemi morire	Claudio Monteverdi (1567 - 1643)
Em fas llanguir	Claude de Sérisy (1490 - 1562)
O bene mio	Adrian Willaert (1480 - 1502)
L'Empordà	E. Morera (1865 - 1942)
La sardana de les monges	"
Els segadors (popular)	Lluís Millet

M.ª Rosa Valls (soprano) — Gaietà Renom (tenor)

Acompanyaments: Adolf Cabané

Direcció: LLUIS M.ª MILLET i LLUIS MILLET

El Masnou, Febrer del 1977

Ajuntament del Masnou

Patronat Municipal de Cultura

Inauguració del Monument al Mestre LLUIS MILLET

Dissabte, 5 de març del 1977

19'— h. Obertura de l'Exposició Commemorativa i repartiment de premis del Concurs Escolar a la Casa de Cultura «Fundació Sensat-Pagès».

20'— h. En els jardins del Mestre Millet (carrerera Tetà), inauguració del monument al Mestre.

21'30 h. Església Parroquial de Sant Pere (entrada lliure): Concert de

I'ORFEÓ CATALÀ

PROGRAMA

Homenatge al Mestre (1867-1941)

El cant de la senyera	Lluís Millet
Coral a boca closa	"
La túnica	"
Salve Regina Catalana	"
Pregària a la Verge del Remet	"
El cant dels ocells (pop. catalana)	"
La clama d'Aragó (pop. catalana)	"
Jovenivola	"
Volem que siguin catalans (himne patriòtic)	"

(pausa breu)

Tres corals de Nadal:

Ó Jovet dolç	
Si el món és ple de gebre	J. S. Bach (1685-1750)
Puer natus in Betlehem	
O vos omnes	Pau Casals (1876-1973)
Tollite hostias	Saverio Sebero (1838-1924)
Lasciatemi morire	Claudio Monteverdi (1567-1643)
Em fas llanguir	Claude de Sévigné (1634-1696)
O' bene mio	Adriaen Willem (1480-1562)
L'Empordà	E. Morea (1885-1949)
La sardana de les monges	"
Els segadors (popular)	Lluís Millet

M.ª Rosa Valls (soprano) - Gaietà Renom (tenor)

Acompanyaments: Adolf Cabané

Direcció: Lluís M.ª Millet i Lluís Millet

CASINO MASNOU

Masnou, a 25 de Febrero de 1.977

Ilmo. Sr. D.
MIGUEL HUMET ARGENT
Alcalde-Presidente del Ayuntamiento
M A S N O U
=====

Mi querido amigo:

Correspondiendo a su atento escrito de fecha 19 de los corrientes, así como al recibido del Patronato Municipal de Cultura, me es grato significarle que la Junta Directiva de este Casino, en su reunión del día 22 del mismo mes, acordó acceder a su petición, cediendo la Sala "Pere Grau" de esta Entidad, para que el día 5 del próximo mes de Marzo, por la noche, se pueda ofrecer una recepción a los componentes del "Orfeó Catalá", después de su actuación en la Parroquia de San Pedro de esta Villa.

En la confianza de haberle complacido, le saluda atentamente.

Enrique Moreno
ENRIQUE MORENO SALVADOR
Presidente.

Ilustre Ayuntamiento de Masnou

Presupuesto para "bufet - cena" 5 de Marzo:

buñoles
pernil
doble

Panecillo con tomate y salchichón

Barrita de pan con tomate y jamón

~~Pasta de tortellitos blancos y negros~~

aceitunas sevillanas (blancas y negras)

Encharrones - (Lardons)

Vino de mesa Blanco-Rosado. Finto

en garra - X -

Almendras - Higos secos

Avellanas - Pasas

Piñones.

Vinos de postre - Rancio y dulce

en garra - X -

Repostería: Dulces - tortellitos y fruta seca

Champiñones - Lapiceras o Pastelillos.

~~aprobado~~

Por persona

300.- pta

AJUNTAMENT DEL MASNOU
PATRONAT MUNICIPAL DE CULTURA

Inauguració del
MONUMENT AL MESTRE LLUIS MILLET

Extraordinari concert
ORFEÓ CATALÀ

audició núm. 1.151

Dissabte, 5 de març de 1977, a les 21'30 h.

ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT PERE
EL MASNOU

EL MONUMENT AL MESTRE LLUÍS MILLET

Es una recordança viva i efectiva de la gran personalitat del mestre, un testimoni-reconeixement de la seva obra gegantina: l'Orfeó Català; i una proclama al món de l'esperit de germanor i d'unitat del nostre poble. Sobre el bloc compacte i unit de la nostra terra, les mans del mestre segueixen dirigint les masses corals.

Es un homenatge a la continuïtat. Durant més de vuitanta-cinc anys, unes mans mestres han aconseguit i aconsegueixen conjuntar les distintives veus, fent-ne brollar harmonia i frescor, esperança i amor. Són sempre les mans d'un Millet que, en aixecar la batuta, fan sorgir el torrent imparable del cant coral. Els cors s'obren. Ens sentim millors, i l'esperit de comunicació s'engrandeix i mana per damunt dels egoïsmes.

El mateix Orfeó és una mostra clara del sacrifici individual en bé del conjunt. Es un donar-se als altres.

Per això en aquesta diada, en una sola celebració, els dos actes no poden separar-se. Són una sola cosa.

El Masnou ofereix al món coral un monument al mestre. L'Orfeó ens recompensa donant-nos el que és seu: el cant que pregona arreu llibertat i pau, ennoblint aquests mots, donant-los el veritable sentit.

La seva tasca va ésser eminentment social i popular. Precisament és per això que el monument ha estat erigit en un jardí —que porta el seu nom— i amb el qual formarà un conjunt inseparable.

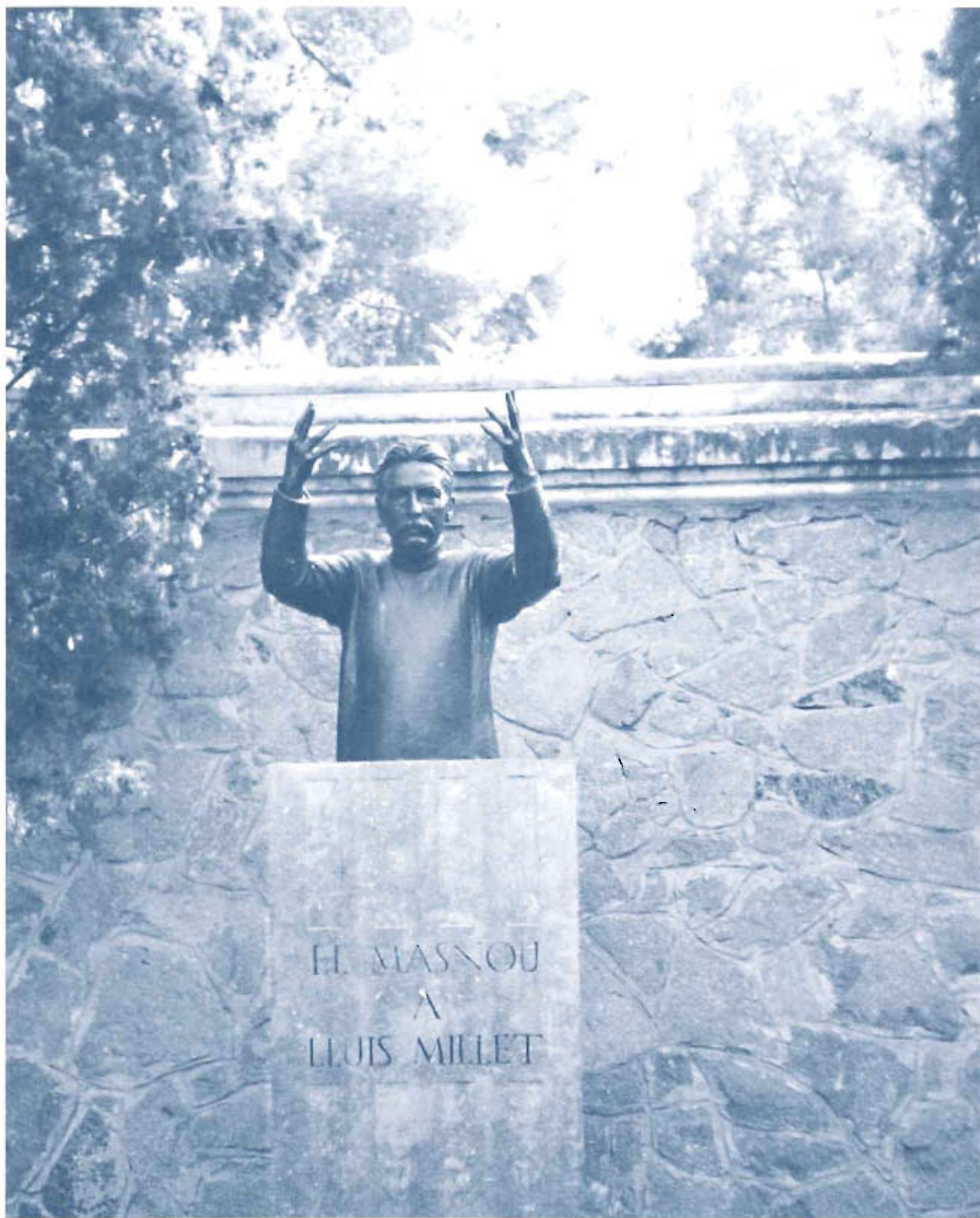
Es un jardí públic de repòs per als grans, però ple d'activitat de la quitxalla.

Les generacions, en donar-se les mans, ens transmeten un fons de la nostra cultura, unes obres vives que els cantaires ens repeteixen al llarg del temps; que donen caràcter a la nostra personalitat. Es l'obra del mestre que perdura per sempre a través de l'Orfeó i dels seus directors.

Donem-los suport; ajudem-los a continuar. No és un sacrifici, és un honor que les futures generacions ens agrairan.

MIQUEL DELS SANTS HUMET
Batlle del Masnou

PROGRAMES DELS CONCERTS DE L'ORFEÓ CATALÀ CELEBRATS AL MASNOU.

Monument de Lluís Millet als jardins que porten el seu nom, obra de l'escultor Salvadó i Jassans.

TEATRE DEL CIRCO

MASQUÉ

DIUMENJE 4 AGOST 1895

FESTA MUSICAL

per

L'ORFEO CATALÁ DE BARCELONA

QUE DIRIGIX

DON LLUIS MILLET

ab la cooperació del distingit tenor DON JOSEPH MARISTANY
y de DON JOSEPH MARÍA CORRONS, concertista de flauta

PRIMERA PART

LO SOMNI D' UNA VERIT (pastorella)	CLAVÉ
ROMANZA del acte I de «La Favorita», per lo tenor Sr. <i>Maristany</i>	DONIZETTI
CORAL (á boca tancada)	MILLET
GOITJS Y PLANYS (sorenata)	CLAVÉ

SEGONA PART

TERCER CONCERT de flauta, per lo Sr. <i>Corrons</i>	BOHM
CANÇÓ DE NOYS (humorada)	GRIEG
HALLING (dansa noruega), solo, per lo Sr. <i>Bonet</i> y chor	
SALVE DINORA, del «Faust», per lo Sr. <i>Maristany</i>	GOUNOD
LA BREMA (chor descriptiu)	CLAVÉ

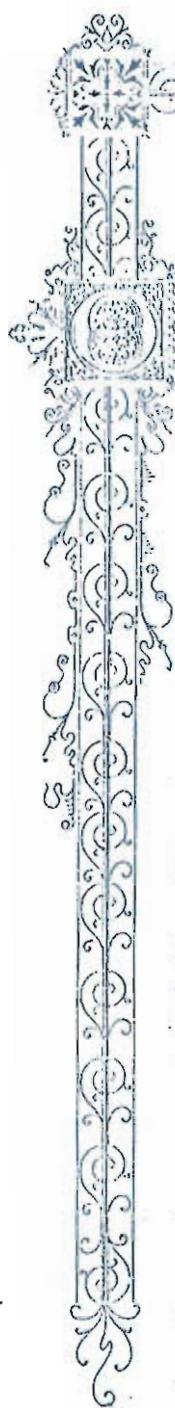
TERCERA PART

DE BON MATÍ (aubada)	CLAVÉ
LA FILADORA	VIVES
LOS TRES TAMBORS } (cançons populars)	
ARIA FINAL de la «LUOIA»	DONIZETTI
LA PATRIA NOVA, solo, per lo Sr. <i>Peró</i> y chor, ab acompanyament de piano y armonium	GRIEG

Entrada general 50 cénts. — Assientos fijos ab entrada 75 cénts.

Á LAS 3 Y MITJA DE LA TARDE

NOTA.—La part d'acompanyament de piano y armonium, será executada per los senyors *Salvat y Ribas*.

ORFEO CATALÀ
 DE
BARCELONA
 DIRIGIT PER LO DIRECTOR
DON LLUIS MILLET

Recordant l'entusiasme ab que la vila de Masnou escollí las composicions corals cantadas l'any passat per l'Orfeo, aquest ha organísat un altre concert pera 'l pròxim diumenge 9 del corrent, á fi de donar á conèixer alguns coros de son nou repertori.

Gom á prova d'agrahiment en vers la vila y pera donar una bella mostra de la bona música religiosa, l'Orfeo cantarà al mati en la iglesia la missa en sol de Solmós, dedicantla á San Pere, patró de la vila.

Ademés del coro d' homes pendrà part al Concert la

Sra. D.ª Emerenciana Wehrle
mestre de cant de la secció de senyoretas del Orfeo.

Barcelona y Agost de 1896

PROGRAMA
del Concert que 's donará á las 3 y mitja de la tarde

EN LO
TEATRE DEL CIRCO

— PRIMEIRA PART —

HIMNE CATALÁ.	MILLET.
LA FILLA DEL MARKANT (Cançó popular)	VIVBS.
LA PASTORETA,	"
CAMPANETAS (Sotos y Chor).	SCHUMANN
GOIGS Y PLANYS (Serenata).	CLAYÉ.

— SEGONA PART —

CANÇÓ DE NOYS (Sotos y Chor).	GRIGG.
MALINGG (dansa noruega), (Solo y Chor).	"
L' ESTUDIANT DE VIOH (Cançó popular), per la Sra. Wehrle.	ALIÓ.
L' HEREU RIERA (Cançó popular), per la Sra. Wehrle.	"
AFANY, per la Sra. Wehrle.	TROSTÁ.
LA BREMA (Chor descriptiu).	CLAYÉ.

— TERCERA PART —

L' ANYORAMENT, per la Sra. Wehrle.	CLAYÉ.
AUBADA,	ALVARRZ.
EY OUCHNEM (Cançó dels romers del Volga)	***
MARXA DELS MOLINERS.	ZÖLLNER.
SERENATA.	OTTO.
SANT DILLUNS.	OTTO.

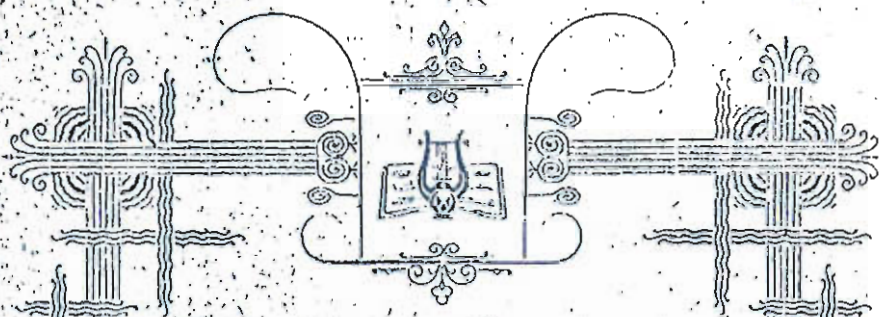
PREUS

Entrada general, 60 cénts. •••••

••••• Assientos fixos ab entrada, 85 cénts.

NOTAS: Acompanyará al piano á la Sra. Wehrle, D. Joseph M.ª Comella, Sub-Director del Orfeó.

Per a encàrrecs á casa en Lluís Codina, carrer Quintan, 9.—MASNOU.

Orfeó Català.

Solemnisarà la primera sortida forana de sa Senyera y del conjunt dels 150 individus que componen las tres seccions de senyoretas, hòmens y noys, ab una

GRAN FESTA MUSICAL

QUE S'CELEBRARÀ A DOS QUARTS DE 4 DE LA TARDE

DEL
DIUMENGE 29 D' AGOST DE 1897

EN LO

TEATRE DEL CIRCO DE MASNOU

BAIX LA DIRECCIÓ DE SON MESTRE

EN LLUIS MILLET

Ja que per dificultats que s'han oposat á nostre intent, no ha sigut possible cantar, en la Iglesia del Masnou, la grandiosa missa polifònica del cèlebre mestre Palestrina, anomenada del Papa Marcel·lo, se cantaràn composicions de música religiosa del mateix mestre y del no menys afamat Victoria, aixís com també altres de caracter popular català y de distingits mestres de nostra terra y forasters.

PREUS

Entrada general. 0'75 Pta.

Entrada y asiento. / 1 »

Per encàrrecs d'entradas y assientos d'irgirse a ca'n Lluís Codina, carrer Quintana, Masnou.

ORFEÓ CATALÀ, ENTREGA AL FRANCÉS.

PROGRAMA

PRIMERA PART

<i>La Balanguera</i> , (cançó popular mallorquina) per las tres seccions.	NOGUERA.
<i>L'emigrant</i> , per la secció d' homes.	VIVES.
<i>Lo noy de la mare</i> , (cançó popular) per la secció de noys.	COMELLA.
<i>La ploma de perdiu</i> , (» ») » » » d' homens.	COMELLA.
<i>Lo cant dels aucells</i> , (» ») » » » » »	MILLET.
Solo per D. ^a Emerencia Wehrle, professora del cant del Orfeó.	
<i>Madrigal</i> , per la secció de senyoretas y tenors.	PALESTRINA.
<i>La bandera catalana</i> , (estréno) per las tres seccions.	GARCIA ROBLES

SEGONA PART

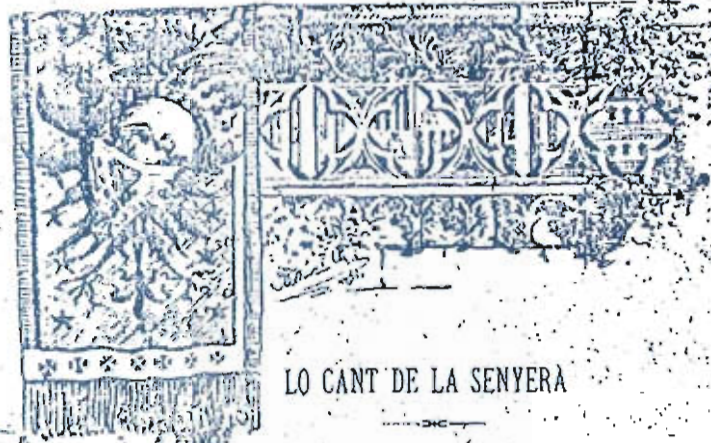
<i>Ecce quomodo moritur justus</i> , per las tres seccions.	VICTORIA.
<i>O magnum misterium</i> , » » » » »	ID.
<i>In monte Oliveti</i> , » » » » »	PALESTRINA. (P)
GLORIA, de la missa <i>O quam gloriosum est regnum</i> , per las tres seccions.	VICTORIA.

TERCERA PART

<i>Los Pescadors</i> , per la secció d' homes.	CLAVÉ.
<i>Lo vel de la núvia</i> , per las tres seccions y solo per la Senyora Wehrle.	HAYDN.
<i>Oració del matí</i> , per la secció de noys.	BERLIOZ.
<i>La Verge bressant</i> , » » » » senyoretas.	CÉSAR FRANCK.
<i>Jovenivola</i> , (cant de joventut) per la secció d' homens.	MILLET.
<i>Lo sant dilluns</i> , per la secció d' homens	OTTO.
<i>Lo cant de la senyera</i> , per las tres seccions.	MILLET.

NOTA.—La secció de noys será dirigida per En Josep Me Comella, subdirector del Orfeó.

Lo vel de la núvia, *Oració del matí* y *La Verge bressant* serán acompanyades al piano per En Joan Salvat, professor de solfeig del Orfeó y al armonium per En Josep Me Comella.

LO CANT DE LA SENYERA

Al demunt de nostres cants
aixequém una senyera
que 'ls farà mes triomfants.
¡Aul! Companys, enarborémla
en senyal de germandat;
¡Aul! germens, al vent desfemla
en senyal de llibertat;
que voleyí contemplémla
en sa dolça magestat.
¡Oh bandera catalana!
Nostre cor t' es ben fidel,
volarás com au galana
pel demunt de nostre anhel.
Per mirarte sobirana
alçarém els ulls al cel;
y et durém arreu enlayre
et durém y tu 'ns durás,
voleyant al grat del aire
el camí assenyalarás;
dona veu al teu cantayre :
llum als ulls y força al bras.
Al demunt de nostres cants,
aixequém una senyera
que 'ls farà mes triomfants.

JOAN MARAGALL.

10 setembre

Orfeó Català

CONCERT VOCAL

que celebrarà'l diumenge dia 10 de Setembre de 1899 en lo
TEATRE DEL CIRCO DEL MASNOU
ab la cooperació del CORO DEL CASSINET d'aquesta vila

PRIMERA PART

Lo cant de la Sonyora <small>Per las tres seccions</small>	MILLET
La fladora Los tres tambors <small>Per la secció d'homens</small>	VIVES
Lo Rossinyol Hivernanca Aucollada <small>Per las tres seccions</small>	MAS Y SERRACANT NOGUERA JANNEQUIN

SEGONA PART

Los Xiquets de Valls <small>Per la secció d'homens</small>	CLAVÉ
Lo cant dels aucells <small>Cantó popular. — Solo per la Sra. Wehrle</small>	MILLET
Cançó de noys Las flors de Maig La Patria Nova <small>Per las tres seccions</small>	GRIEG CLAVÉ GRIEG

Ab la cooperació del CORO DEL CASSINET

TERCERA PART

¡Oh, quin bon ecò! <small>Per las tres seccions</small>	ROLAND DE LASSUS
Las ballades de Lormont La Vergo bressant <small>Per la secció de tenors</small>	C. FRANCK
Credo de la Missa del papa Marcello <small>Per las tres seccions</small>	PALESTRINA
Los Segadors <small>Cantó popular. — Per las tres seccions</small>	MILLET

A las 3 de la tarda

Entrada general, 3 rals

Entrada y asiento, UNA pta.

Pla. CAYENÇ: Itosta Guàrdia, 20. — Barcelona

ORFEO CATALA

14 SETEMBRE

Gran Concert

per las tres seccions de senyoretas, homes y nens
formant un conjunt de 180 individus.

DIRECCIO PER

En LLUIS MILLET

ASSISTENT A LA COORDINACIO DE LES SUAS PINNACLES

En JOSEPH M. COMELLA

ASSISTENT A LA PROFESSORA DE CANT

Na EMERENCIANA WEHRLE

ASSISTENT A LA PROFESSORA DE TOCA

En JOAN SALVAT

Lo Concert tindrà lloch en un local
disposat a l'objecte on l'hort de Casa
Ariat, y comensarà a dos quarts de
quatre de la tarda.

Masnou, Setembre de 1902

FESTA BENEFICA

Per acort de la Junta de Patronat de la Casa
Benefica de Masnou tindrà lloch lo vinent diu-
mengo, 14 del corrent y ab motiu de l'inauguració
de son nou edifici, un Concert donat per l'ORFEO
CATALA, que, corresponent d'una manera lloable
y desinteressada a l'invitació que a tal objecte
li feu dita Junta, y cedint tots los productes a
l'esmentada Casa, executarà'l Programa que a
continuació ve expressat.

Aixís, donchs, espera aquesta Junta que, atesos
los sentiments caritatius d'aquesta vila y pobles de
son entorn, y en agrahiment al caritatiu desin-
terès de l'ORFEO CATALA, contribuirán a son
major lluhiment y ensemps a n'aquesta obra bené-
fica, assistint a dita festa.

PROGRAMA

PRIMERA PART

Lo Cant de la Senyora Per las tres seccions	MULET
Lo Rossinyol (<i>canço popular</i>) Per las tres seccions	MAR
La Gata y en Bellitrè (<i>canço popular</i>) Per las tres seccions	PUJOL
Negra sombra (<i>balada gallega</i>) Per la secció d'homens	MONTES
Los Pescadors Per la secció d'homens	CLAVÉ
Las Campanas de Nadal Per las tres seccions	COMES

SEGONA PART

L'Emigrant Per la secció d'homens	VIVÉS
Brindis del Rhin Per la secció d'homens	MENDELSSOHN
Ja Non non dels papallons Per la secció d'homens	PUJOL
Divendros Sant Per las tres seccions	NICOLAU
La Mare de Déu Per las tres seccions	NICOLAU
La Batalla de Marignan Per las tres seccions	JANNEQUIN

NOTA. — L'Orfeó Català recorda als senyors concorrents que'l reglament de policia d'espectacles no consent cap alteració del programa sense permís de l'autoritat, y, per lo tant, els prega que s'abstinguin de demanar ni executar cap composició fóra de las anunciadas, per evitars responsabilitats.

PREUS

Entrada general (sense assiento) Plus. 0'50
 Cadiras ab entrada 1'50

DESPATX DE LOCALITATS

A casa Lluís Codina, carrer Quilatanà, any lo dia 13.
 Lo dia del Concert, en lo mateix local dont se celebra.

CASSINO DE MASNOU

Acostament Artístic

Diumenge, dia 18 Setembre 1910

CONCERT EXTRAORDINARI

PER L'

Orieó Catalá

230 CHORISTES

baix la direcció del Mestre

En Lluís Millet

PROGRAMA

Primera part

Lo Cant de la Senyera	Millet
Els tres tambors	Lambert
La Gata i En Melitres	Pujol
Canço de Nadal	Romeu
Sota del Olm	Morera
Rosa del Folló	Romeu
Les Campanes de Nadal	Comes

per les tres seccions,

Segona part

Teresa	Nicolau
secció de senyoretas	
En l'enterro d'un nin	Pérez
Divendres Sant	Nicolau

per los tres seccions.

Tercera part

Les Flors de Maig	Clavé
L'Emigrant	Vives
Himne de l'arbre frutier	Morera
Negra Sombra	Montes

per la secció d'homens.

La Mort del Escolá	Nicolau
Sanctus de la missa del Papa Marcel	Palestrina

per les tres seccions.

A LES 3 I MITJA DE LA TARDA

Preus: Invitacions a butaques numerades 2'50 ptes.
> > > sense numerá 2'00

SOMATENT ARMAT DE MASNOU

Festes a Benefici de sa Germandat

8 de Septiembre de 1912

MATÍ, A LES SET

Concursos de tir al blanc

pels individus del somatent i particulars, amb opció a escollits premis oferta pel MAGNIFIC AJUNTAMENT d'aquesta vila, per les acreditades armeries E. SCHILLING, BERISTAIN I C.^a i CAPDEVILA I LAPLANA, i pels senyors D. RAMÓN GALERA i D. FELIP MILLET.

Les condicions dels concursos i lloc ahont se celebraran s'anunciarán oportunament.

A LES ONZE

Missa de Campanya

en el jardí del CASSINO DE MASNOU, oficiarà el Reverent Dr. D. MIQUEL D'ARQUER C. E., de la Pàrroquia d'aquesta vila, assistint-hi les autoritats i el cos del Somatent.

A DOS QUARTS DE DOTZE

Repartició de premis dels Concursos de tir

Sardanes

en obsequi al públic, per una acreditada orquesta.

TARDE, A DOS QUARTS DE QUATRE

Concert extraordinari

en la SALA DE FESTES del CASSINO, pel

ORFEÓ CATALÀ

sota la direcció del Mestre En LLUIS MILLET

PROGRAMA

I PART

El cant de la Senyera.....	Millet
Cansó de Nadal (popular).....	Perez
Els ballots.....	Martinez Imbert
Cansó de bressol (popular).....	Sancho Marraco
L'heren Rjora (popular).....	Cumellas Ribó
La Mare de Dou.....	Nicolau

II PART

Pregaria a la Verge del Romei.....	Millet
Secció de senyoretas	
Avo Verum.....	Saint-Saëns
O Magnum Misterium.....	Victoria
Crede de la Missa del Papa Marçal.....	Paestrina

III PART

Negra sombra, balada gallega.....	Montes
El cant dels aucells.....	Millet
Sobres: Sots: FURNELL	
Secció d'homos	
Mazur (dansa popular polonesa).....	Wanda Landowska
Vols dirme amor... madrigal.....	Dowland
Pol Maig quo ve... madrigal.....	Jannequin
Aucellada.....	

NOTES

LA JUNTA DIRECTIVA del CASSINO de MASNOU, que en obsequi als organitzadors d'aquestes festes concedeix gratuïtament els locals de dita entitat, facilitarà les entrades i localitats pel concert de l'ORFEÓ CATALÀ a tots els senyors no socis o forasters qui desitjin assistir-hi.

A dos quarts de deu de la nit tindrà lloc un BALL EXTRAORDINARI a la gran sala de festes del Cassino de Masnou.

17

GRAN CONCERT

PER

L'ORFEÓ CATALA

EN EL

TEATRE DEL CASINO

AMB MOTIU DE L'HOMENATGE

AL SEU MESTRE

En LLUIS MILLET

MASNOU, 30 DE JUNY DE 1918

A LES 4 DE LA TARDE

PROGRAMA CONCERT MASNOU

I PART

El cant de la Senyera. Millet

La nina i el molinero. Cançó popular a l'aragonesa.

Els contrabaixistes. Cançó popular a l'aragonesa.

Sant Joan i Sant Joan. Pons Moya

El parlat

La dansa d'Aragó. Cançons populars harmonitzades. Millet

El fill de Don Gallardo. Sancho Marroco

Cançó del lladre

Els fadrins de Sant Ildefonso. Pons Moya

El noi de la Mare. Nicolau

Carols. Vidal Roda

II PART

SECCIÓ D'HOMES

El somni d'una verge. Claret

Els remiers del Volgu. Cançó popular rossès.

El pastorel. Millet

Cançó de nois. (Humorosa). Gireg

PER LES TRES SECCIONS

La festa. Sobre cançons populars mallorquines. Noguera

La mort de l'escollit. Nicolau

Credo de la missa del Papa Marcel·lí. Palermina

Els Segadors. Cançó popular. Millet

CASINO DE MASNOU

CONCIERTO
QUE EL
ORFEÓ CATALA

DEDICA A LA
VILLA DE MASNOU
EN MEMORIA
DE SU
HIJO PREDILECTO

MTRO. LLUIS MILLET

TARDE DEL DOMINGO
21 SEPTIEMBRE 1947

PROGRAMA

PRIMERA PARTE

EL ROSSINYOL (pop. catalana).	Mos Serrano
Suplement: Seta. Salvador	
CANÇÓ DE L'ESPADAR (pop. mallorquina)	Sampere
SANTA AGNÉS (pop. catalana).	Dotze Ports
Suplement: Seta. Salvador	
CANÇÓ DEL LLADRE (pop. catalana)	Sancho Marroco
Suplement: Seta. Marcel·lí y de Terra	
EL CACADOR I LA PASTORETA	Itala
(pop. catalana)	
Suplement: Seta. Salvador	
VOU, VERI ROY (pop. de ginec de una cançó de cançons mallorquines)	Luis M. Millet
CANTA I VOLA QUE FA SOL (pop.)	Pons
MUNTANYES DEL CANICÓ (glor. de la cançó popular)	Mestre
Suplement: Seta. Salvador	

SEGUNDA PARTE

CAU AL TARD	Luis Millet
EL CANT DELS OCELLS (pop. catalana).	
Suplement: Seta. Salvador	
JOVENIVOLA	
LA RELIQUIA (Elegia)	Luis M. Millet
AVE VERBUM	Sancho Marroco
CREDO DE LA MISSA DEL PAPA MARCEL·LÍ	Palermina

[inserta con el n.º 1153 del M. Trabajo]

FIESTAS 50 ANIVERSARIO FUNDACIÓN DE LA SOCIEDAD
1907 - 1957

EN EL SALÓN TEATRO ESPAÑA
MAGNO CONCIERTO POR EL

ORFEO CATALAN

DIRECTOR
MAESTRO LUIS M.ª MILLET

Subdirectores
MAESTROS JUAN TOMÁS y J. J. LLONGUERES

ALELUYA! Gran gozo y alegría siente hoy nuestra Entidad ante el hecho extraordinario de tener entre nosotros la famosa Agrupación Coral "ORFEÓ CATALÀ" que por vez primera honra con su visita nuestros locales y viene a ofrecernos su mensaje artístico, cultural y espiritual, continuación de la obra creada por la mente poderosa y ardiente corazón de su glorioso fundador, nuestro llorado masnouense, compatriota y socio honorario de nuestra Entidad, Maestro D. LUIS MILLET Y PAGÉS, proseguida hoy, certeramente, por su hijo y sucesor D. LUIS MARÍA. Este, al frente de sus abnegados y cultos cantores con la eficaz ayuda de los maestros D. Juan Tomás y D. J. J. Llongueres, continúa con esfuerzo constante, voluntad tenaz y fidelidad probada, la ingente y noble tarea de arte y espíritu que es objetivo y norma de toda la actuación de esa Masa Coral única en el mundo que se llama "ORFEÓ CATALÀ".

Y nuestro gozo es doble al comprobar que, a pesar del materialismo que hoy insensibiliza a la humanidad, dos Entidades eminentemente populares, la SÒCIEDAD de MUTUO - AUXILIO LA CALANDRIA y ESPECTÁCULOS MASNOU, S. A., hijas diríamos de nuestra propia manera de ser, han puesto todo su esfuerzo para ofrecer a nuestro Masnou, este excepcional día de Arte y Cultura que tanto dignifica a la colectividad que sabe promoverlo y enaltecerlo.

Con la actuación del prestigioso "ORFEÓ CATALÀ" damos principio a las fiestas del cincuentenario de la SOCIEDAD de MUTUO - AUXILIO LA CALÁNDRIA. Que estas BODAS DE ORO sean motivo de gozo y satisfacción para cuantos sólo anhelamos mayor grandeza, si cabe, para ella y que aún hoy podemos ofrecerle, guardando para aquellos que como nosotros también la deseaban y que el destino los arrebató de nuestras filas, un piadoso recuerdo y una oración.

Adelante, pues, y que la memorable jornada de hoy sea punto de partida para continuar el camino de realización, orientados de los más encendidos y nobles ideales.

PROGRAMA

I

L' hereu Riera (popular catalana)	<i>Cumelles Ribó</i>
El Mariner » »	<i>Sancho Marraco</i>
El Comte Arnau » »	<i>id. id.</i>
El Comte Arnau » »	<i>Ll. Millet</i>
La filadora » »	<i>Sancho Marraco</i>
Si tu vols (Diálogo de pastores del Quercy)	<i>Canteloube</i>
Oh bell avet (popular alemana)	<i>id.</i>
Ara és nat el Diví Infantó (popular francesa)	<i>Noyon</i>
La sardana de les monges	<i>Morera</i>

II

Diada dels Morts	<i>P. Donostia</i>
Jesús està escoltant (espiritual negra)	<i>William L. Dawson</i>
Maria tenia un Infant (popular americana)	<i>id. id.</i>
Au Moisés, vés tot sol (espiritual negra)	<i>Gail Kubik</i>
Capríci sobre el cant popular "El pardal"	<i>Manén</i>

Solistas:

Srtas. Montserrat Salvadó y Laura Núñez (sopranos);
Sres. Emilio Vendrell y Cayetano Renom (tenores);
Sr. J. López Esparbé (barítono).

Dirección: Maestro LUIS M.^o MILLET

AUDICIÓN CMXXVI

Sant Felip, 20. bis

ORFEO
CATALÀ

CONCERT OFERT DESINTERESSADAMENT PER L'ORFEO CATALA,
A L'ESGLÉSIA DE SANT PERE DEL MASNOU, A BENEFICI
DELS SUBNORMALS DE LA NOSTRA VILA.

AQUEST CONCERT ENTRA EN LES ACTUACIONS DEL VIÈ.
FESTIVAL.

LA COMISSIO ORGANITZADORA AGRAIEIX AL Sr. RECTOR
DE LA PARROQUIA I A L'ORFEO CATALA LA SEVA VALUOSISSI-
MA COL.LABORACIO I AL PUBLIC ASSISTENT LA SEVA
GENEROSA APORTACIO.

LA COMISSIO

El Masnou, a 26 de juny de 1985

PROGRAMA

Dir. Mtro. Simon Johnson

Cançons populars catalanes

El Cant de la Senyera Lluís Millet
Antanyes del Canigó Salvador Mas
La calva de la mar A. Langrée

Deus Iste BRUCKNER
Ave Maria "
Christus Factus Est "
Virgo Jesse "

Solo per a clavicòrdia: Chromatic Fantasia ...BACH
Gloria in excelsis Deo (de la Misa en fa) ...BACH

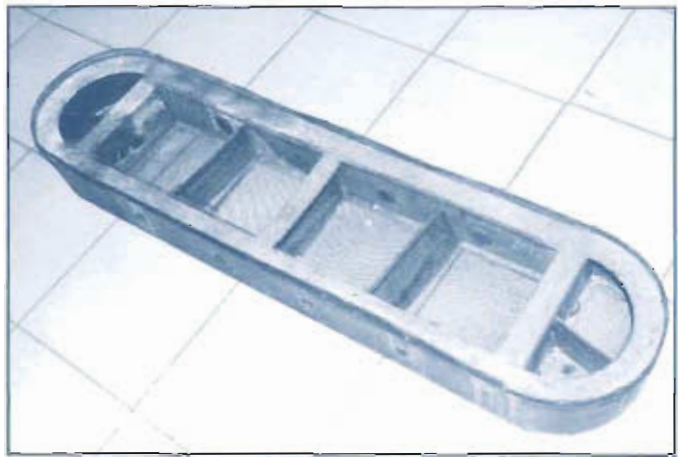
II

O Magna Mysterium Victoria
Laudate Dominum Mozart
Ubi Caritas Jaruffé

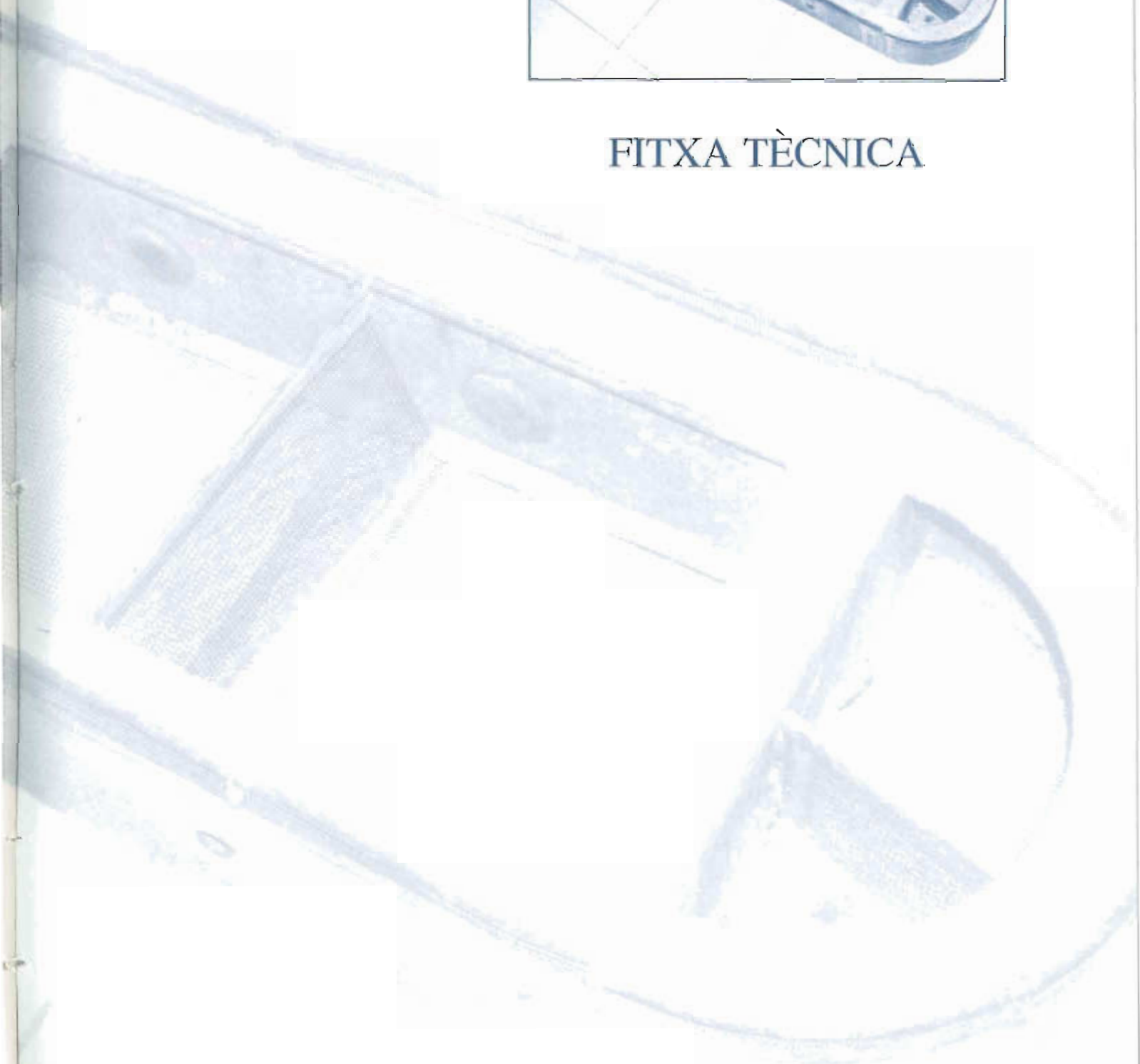
Cançons populars catalanes

Son soneta vine ara Lluís Mª Millet
La filla del marxant M. Oitza
El Rossinyol A. Pérez Moya

Zadok the Priest G. F. Händel

FITXA TÈCNICA

MAQUETA D'UNA PISCIFACTORIA

Núm. d'inventari: 958

Objecte: Maqueta d'un projecte d'una piscifactoria.

Descripció física: Planxa i tela metal·lica, llargada 75 cm, amplada 25 cm. i alçària 18 cm.

Forma d'ingrés: Donatiu de la família Millet "Indià" "Cona".

Descripció: Projectat i construït pel capità masnoví Pere Anton Millet i Fàbregas, es desconeix la data de construcció, però es creu que data dels anys 1850-1875.

Comentari: El capità Pere A. Millet ja havia construït un model de "Bot de Pràctic" que es pot veure en la fotografia de la fitxa tècnica de *La Roca de Xeix* núm. 3.

Palemó Anglès i Sala
Director del Museu Municipal
de Nàutica del Masnou

AJUNTAMENT DEL MASNOU

175 anys de Govern Municipal

MUSEU MUNICIPAL DE NÀUTICA DEL MASNOU

Amb la col·laboració:

CAIXA
LAIETANA